

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, helmik. 21 - Wed. Feb. 21, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 8

45 cents

Suomalaisherkkuja Bostonissa

BOSTON, MA - Helmikuun ensimmäisen viikon aikana bostonilaisilla oli tilaisuus nauttia suomalaisia herkkuja Ritz-Carlton hotellissa ja samalla tehdä lähempää tuttavuutta myös suomalaisen kulttuurin kanssa luentoja ja seminaarien muodossa. Suurena apuna järjestelyissä ja kokkaamisessa oli kuvan naiskolmikko (vas.) Pirjo Silen (Wayside Caterers), Mimmi Hartiala-Sloan (Finlandia Foundation) ja Liisa Chanoff (Wayside Caterers). Tarkemmin sivulla 11.

Wall Street Journal arvioi:

"Suomi valmiina 'karhua' varten"

"Täällä ei leikata joukkoja: suomalaiset ovat yhä valmiita karhua silmälläpitäen," kirjoitti Wall Street Journal helmikuun alussa etusivullaan. "Muut kansakunnat supistavat voimiaan, Suomi ei," jatkoi alaotsikko.

Artikkelin kirjoittaja on Wall Street Journalin toimittaja Richard E. Rustin. Hän näkee suomalaiset itsenäisyytensä tiukasti puolustavana kansana, joka yhä muistaa katkerat kokemukset talvi- ja jatkosodissa ja ylläpitää siksi valmiutta puolustautua Neuvostoliiton hyökkäystä vastaan.

Puolustusta ei leikata

Rustinin mukaan suomalaiset ovat sveitsiläisten tapaan "raivokkaan itsenäistä kan-

saa". "Päinvastoin kuin Sveitsillä, joka leikkaa sotilasmenojaan, Suomella ei ole kuitenkaan minkäänlaisia suunnitelmia supistaa joukkojaan," Rustin sanoo.

Artikkelissa siteerataan ulkoministeriön alisihteeriä Aarno Karhiloa, joka sanoo Suomen suhtautuvan myönteisesti presidentti Bushin suunnitelmiin supistaa joukkoja. "Mutta hän lisää: 'me katsoimme suunnitelman koskevan sotilasliittoutumia (NATOa ja Varsovan Liittoa). Ja koska Suomi ei kuulu mihinkään sotilasliittoihin me emme usko sen vaikuttavan Suomen puolustuspolitiikkaan.'"

Berliinin muurin purkamisen ja Romanian hallituksen kukistuminen eivät vaikuttaneet Suomen puolustusbudjettiin, joka hyväksyttiin ilman leikkauksia. Puolustuksen osuus hallituksen me-

noista on 1.4 prosenttia.

Huippukorkea mobilisaatiovahvuus

Rustin kertoo lyhyesti talvi- ja jatkosodan tapahtumia, kuvaten suomalaiset sotilaat älykkäiksi ja hyvin sopeutuneiksi talviseen sodankäyntiin. Neuvostoliittolaisille sodan opetus oli Rustinin mukaan selvä: "Suomen jokaisen tuuman valloittamien ei ole sodassa menetettävän veren arvoista."

Toisen maailmansodan rauhansopimus rajoittaa Suomen asevoimien miesvahvuuden 60,000:een. "Mutta maa on valmistautunut täysimittaiseen sotaan," Rustin sanoo. "Suomalaiset arvioivat pystyvänsä mobilisoimaan 700,000 miestä viikossa tai kah-

Uusi laki sallii radikaalien maahantulon

WASHINGTON - Kommunistit, anarkistit ja totalitaaristen hallitusten jäsenet voivat uuden lain nojalla vierailla Yhdysvalloissa, jos heidän maahan pääsylleen ei ole muuta kuin poliittista estettä. Presidentti Bushin äskettäin allekirjoittama laki kumoaa osan vuoden 1952 laista, joka kielsi radikaaleilta vierailijoilta pääsyn Yhdysvaltoihin. Sen nojalla muun muassa Gabriel Garcia Marquezin,

Pablo Nerudan, Graham Greenen ja Carlos Fuentesin pääsy maahan oli kielletty.

Uusi laki kieltää vielä maahanpääsyn muun muassa moniavioisuuden harjoittajilta, kehitysvammaisilta, mielisairailta, rikollisilta ja vaarallista tarttuvaa tautia sairastavilta. Kaikkia rajoituksia ei kuitenkaan noudateta käytännössä; esimerkiksi moniavioisten muslimien maahanpääsyä ei ole estetty.

Reagan todistaa Iran-contra -jutussa

LOS ANGELES - Entinen presidentti Ronald Reagan todisti viime viikolla videolla entisen neuvonantajansa John

Pointdexterin Iran-contra oikeudenkäynnissä. Pointdexter väittää, että Reagan oli antanut hyväksyntänsä hänen toimilleen yrityksessä vaihtaa panttivankeja aseisiin.

Syyttäjien mukaan Pointdexter valehteli kongressille Iraniin 1985 lähetetyistä Hawk-ohjuksista sekä tuesta, jota hänen avustajansa Oliver North antoi Nicaraguan contra-sisseille.

Reagan vastasi suljettujen ovien takana 154 kysymykseen, joilla selvitetään hänen rooliaan Iran-contra -jupakassa.

Kolme vuotta sitten Reagan sanoi, ettei hän tiennyt salaisista pankkitileistä eikä National Security Councilin jäsenen contrille antamasta avusta.

Liberaali-demokraatit pysyvät vallassa Japanissa

TOKIO - Huolimatta useista puolueeseen liitetystä skandaaleista, Japania 35 vuotta hallinnut Liberal Democratic Party säilytti enemmistönsä vaikutusvaltaisessa parlamentin alahuoneessa.

Viime viikon vaaleissa voimakkain oppositiopuolue, Japan Socialists, sai ennakoitua enemmän ääniä. Se lisäsi paikkalukuaan 512-paikkaisessa alahuoneessa 83:sta yli sataan.

Vaaleja pidettiin kokeena konservatiiviselle Liberaali-demokraattiselle puolueelle, koska se menetti viime kesänä enemmistönsä parlamentin alahuoneessa Recruit-lahjusskandaalin ja seksiskandaalien vuoksi.

nessa. Noin 400,000 lisää olisi valmis tukitehtäviin."

"Tämä merkitsisi sitä, että väestöstä olisi aseissa 22 prosenttia. Se on huimaava korkealuokku, ja vastaisi Yhdysvalloissa 54.7 miljoonaa sotilasta, mikä olisi nelinkertainen verrattuna toisen maailmansodan aikaisten joukkojemme vahvuuteen."

"He vihaavat venäläisiä..."

"Me olemme valmiita puolustamaan maatamme mitä tahansa hyökkäystä vastaan," sanoo everstiluutnantti Kari Kokkonen Helsingin yleisesikunnasta, ja jatkaa, ettei Suomi esitä arveluja mahdollisen hyökkäjäjänskansallisuutta.

"Mutta Suomessa asuneet länsimaalaiset sanovat, että suomalaisilla on pitkä muisti," Rustin sanoo.

"He vihaavat venäläisiä, mutta eivät mainosta sitä," sanoo everstiluutnantti Peter M.B. Carthew, entinen Englannin Helsingin sotilasatasea, joka nykyisin johtaa Lontoon Strategisten opintojen kansainvälistä instituuttia. Rustin huomauttaa heti perään, että sodanvastaisuus valtaa alaa nuoremmassa ikäluokissa. Eräs hallituksen virkailija kertoo Rustinille olevansa huolissaan, koska alokaat laulavat "säädyttömiä marssilauluja".

Lopuksi Rustin selittää, mik-

jatkuu sivulla 5

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

- 'The Dance' from Kanteletar
- Fitchburg (MA) Kalevala Program to honor Eino Friberg
- Did you ever see 'Tukkijoella'?
- Events coming up in Boston and Maynard, Massachusetts

Sisäsivuilla:

- Lönnotin matkassa Viroon sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Ympäristöä suojelemaan

Worldwatch Instituten mukaan meillä on 40 vuotta aikaa saavuttaa taloudellisesti tasapainoinen maailma tai vaihtoehtoisesti luisua pitkäaikaiseen taloudelliseen ja fyysiseen rappeutumistilaan.

Tämän Washingtonissa toimivan maapallon tilaa tarkastelevan vuosiraportin mukaan nykyinen holtiton väestönkasvu, puitten, mineraalien ja muitten energiaa tuottavien materiaalien liiallinen kulutus, ilmaston saastuminen ja päämäärätön taloudellinen kasvu ovat jo saaneet aikaan peruuttamattomia haitallisia vaikutuksia maapalloomme.

Raportissa sanotaan kuitenkin hyvin selvästi, että nykyinen tiedemaailma ja käytettävissä oleva teknologia ovat edenneet tarpeeksi pitkälle uuden globaalin talouselämän luomiseksi.

Worldwatch Instituten presidentti Lester R. Brownin väittämän mukaan muutoksen tulee tapahtua seuraavan 40 vuoden aikana. "Ellemme ole onnistuneet muuttamaan tapojamme ja asenteitamme vuoteen 2030 mennessä, ympäristöllinen tuhoutuminen ja taloudellinen rappeutuminen ruokkivat toinen toistaan ja aiheuttavat nykyisen sosiaalisen rakenteen luhistumisen," hän kirjoittaa.

Raportissa ehdotetaan väestönkasvun hidastamista, teollisten päästöjen vähentämistä (koska niillä on erittäin tuhoisat vaikutukset ilmastoon) ja metsiemme, erityisesti sademetsiemme, suojelemista. Maapallon rikkaudet tulisi jakaa tasapuolisemmin rikkaitten ja köyhien valtioiden kesken.

On korkea aika ryhtyä kehittämään auringon energiaa kaikissa mahdollisissa muodoissa, sillä se on ainoa järkevä tulevaisuuden energialähde. Yksityisautot kuluttavat liikaa energiaa. On aika siirtyä käyttämään julkisia kulkuneuvoja ja vaikkapa polkupyöriä. Meidän tulee luopua liiallisesta materiaalin palvomisesta ja tuhlauksesta ja oppia käyttämään kaikki mahdollinen useampaan kertaan.

Ennen kaikkea meidän tulee oppia puhumaan meistä eikä minusta. Muutos on mahdollinen, kunhan vain hyväksymme sen tosiseikan, että ongelma on ratkaistava yhteistoimin.

Lönnrotin runoretki Viroon

Kansanrunouden kokooja vaelsi 800 kilometriä viimeisellä keruumatkallaan 1844

Suomalainen Kirjallisuuden Seura oli tilannut Elias Lönnrotilta suomalais-ruotsalaisen sanakirjan, mutta työ edistyi hitaasti, sillä Lönnrotin leipätyö Kainuun piirilääkärinä oli raskas. Kun hän sitten sai stipendin ja virkavapaata, hän saattoi lähteä suunnittelemaan matkalle Viroon.

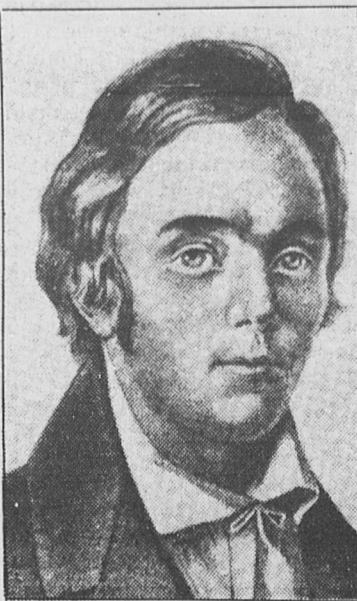
Viron kieli kiinnosti Lönnrotia, ja sanakirjan vuoksikin oli sitä nyt tutkittava. Lönnrotia kiehtoivat myös virolaiset sananparret, arvoitukset ja tarinat.

Sinä kesänä, 1844, oli koleaa ja satoi molemmiin puolin Suomenlahtea. Juhannuspäivänäkin vihmoi aamusta alkaen sekä Suomen että Viron rannoilla. Turkulaisen laivanvarustamon S.O. Waseniuksen kaksimastoinen siipiras-laiva *Storfursten* sai ponnistaa ankarasti vastatuuleen päästäkseen Helsingin satamasta kohti ulappaa ja Tallinnan - eli Räävelin kuten laivayhtiön lehti-ilmoituksessa seiso - tornejä.

Matkustajien joukossa oli Elias Lönnrot. Hänen tittelikseen oli merkitty tohtori. Varustamon konttorissa oli varmaankin oudoksuttu sitä, että kuulu kainuulainen lääkäri ja kansanrunouden kerääjä halusi matkustaa halvimmassa luokassa, kansipaikalla.

Mutta sitä ei voitu auttaa.

Lönnrot oli nuuka, tottunut aina elämään niukasti ja pitämään tarkkaa lukua kopeekoistaan. Hän oli nyt lähdössä yhdenneltoista ja samalla viimeiselle tutkimusmatkalleen Viroon. Hänelle oli myönnetty viiden vuoden virkavapaus piirilääkärin toimesta stipendi, joten hän saattoi antaa kansanrunouden keruulle ja kielitutkimuksilleen. Stipendihankkeen takana oli ollut Lönnrotin ystävä ja opiskelutoveri Frans Juhan Rabbe, joka lääkintöhallituksen kamreerina ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran rahastonhoitajana oli pysty-

Elias Lönnrot J. Knutsonin kiviirroksessa vuodelta 1841.

nyt vaikuttamaan päätökseen.

Ensimmäisen päiväkirjamerkintänsä Lönnrot teki 24. kesäkuuta 1844:

Lähtö Helsingistä Tallinaan klo 8 aamulla, perillä klo 2 iltapäivällä (juhannuspäivänä).

Tallinnassa Lönnrotin tulo pantiin kyllä merkille. Räävelin viikkolehti kiirehti kertoamaan että Helsingistä oli saapunut 20 matkustavaista, joukossa pastori Aejmelaus vaimoineen, rouva Schneider sekä tohtori Lönnrot.

Lönnrot viipyi Tallinnassa kaksi päivää, tutustui kaupunkiin, kävi kirjakaupassa ja solmi nopeasti suhteita. Harmillista vain, että Suomen konsuli G. F. von Böningh oli matkustanut pois Tallinnasta. Böningh oli turkulaisen laivanvarustamon asainhoitaja Tallinnassa. Tässä virassa hän oli hyvin merkittävällä tavalla edistänyt Suomen ja Viron suhteiden hoitoa. Böninghin välityksellä oli näet kulkenut posti, rahtitavara ja kaikkalainen kirjallinen ja kultturellinen vuorovaikutus vuodesta 1837 lähtien, jolloin säännöllinen laivayhteys Suomen ja Viron välillä oli aloitettu. Böninghilla oli it-sellään muinaistieteellisiä ja

numismaattisia harrastuksia ja hän toimi puuhakkaasti sekä Viron Kirjallisuusyhdistyksen että Viron Oppineiden Seurassa. Lönnrot ja Böningh tapasivat toisensa myöhemmin syksyllä Tartossa.

Kesäkuun 26:n päivän kohdalla on almanakassa lyhyt kuittaus:

Lähtö klo 5. iltapäivällä Kuusaluun 4 peninkulmaa Räävelistä itään.

Kuusalussa oli pastori Eduard Ahrens, jonka kirjoittama Viron kielioppi oli vastikään ilmestynyt. Ahrens oli lähettänyt kohteliaasti tekijäkappaleen Suomalaiselle Kirjallisuuden Seuralle, josta Lönnrot oli sen ennen lähtöään saanut ja ehtinyt siihen huolellisesti tutustuakin. Kahden kielimiehen tapaaminen jäi kuitenkin lyhyeksi, sillä Ahrensin piti kiiruhtaa pappiskoukukseen Tallinnaan.

Lönnrotin päiväkirja tiedottaa:

Kesäkuun 29. päivänä erkasin pastorin Ahrensin Kuusalussa ja 30.6. tulin Koerun kirkonkylään.

Koerussa Lönnrot viipyi viikon. Hän asui kievarissa. Lönnrot toimi matkansa aikana myös kirjeenvaihtajana. Borgå Tidningern julkaisi Lönnrotin reportaasin otsikolla Ote Eestin kirjeestä. Juttu alkaa herkullisella kuvauksella Koerun seurakunnan kirkonmenoista, tyttöjen valkoisista huiveista ja metallisista pääpannoista ja liehuvista hiuksista - Lönnrotilla oli silmää naiskauneudelle - rouvasväen hatuista, kerjäläisten touhuista, urkurin lurituksista ja kirkonmenojen päätteeksi kievarissa pidetyistä juomingeista. On myös välähdyksia tanssiaisista, jotka pidettiin säkkipillin säestyksellä, ja muutaman maalaisseurakunnan lauluesityksestä, josta Lönnrot oli turhaan yrittänyt saada muistutuksia. Eukot olivat olleet niin juovuksissa, ettei Lönnrot ollut saanut mitään selvää sanoista.

Heinäkuun 8:ntenä päivänä Lönnrot jatkoi matkaansa Tarttoon, jossa sai surkean kortteen kauppias Hornin luona. Kolmen päivän kulut-

Jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Maalisk. 6 p., Tarmo
Maalisk. 7 p., Tarja, Taru
Maalisk. 8 p., Vilppu
Maalisk. 9 p., Auvo
Maalisk. 10 p., Aura, Auri
Maalisk. 11 p., Kalervo
Maalisk. 12 p., Reijo, Reko

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$1,649.65

Lily Jämsän muistolle
Helvi Tervo, Fitchburg, MA \$10.00

Kim & Tauno Aalto, Manomet, MA \$10.00

KATTILARAHASTO: Yhteensä \$1,625.00

Vieno M. Penti, Carver, MA \$100.00
Helmi Sharrillo, Medford, MA \$25.00
Elviira & Osmo Tuiskula, Lantana, FL \$10.00

Koosa nyt 75 prosenttia kokonaiskuluista.

Kiitos lahjoittajille!

LÖNNROTIN ... jatkoa edelliseltä

tua Lönnrot pääsi parempiin oloihin Tarton yliopiston piirustuksenopettajan, nimineuvos Hagenin taloon Lille Tānav eli Kukkaikatu 11:ssä. Lönnrotin silmää ilahdutti talon kukkiva puutarha. Hän viihtyi niin hyvin, että kirjoitti kuukausien kuluttua Suomeen palattuaan Hagenille ja vakuutti muistelevalle päivittäin mieluisaa oloaan Hagenin luona.

Hagenin talon lähellä asui suomalaissyntyinen santarmi-
eversti Ehrenstålpe. Hänen luonaan Lönnrot kävi saadakseen puhua ruotsia ja voidakseen lukea suomalaisia sanomalehtiä, jotka Böninghin välityksellä olivat nyrkkipostissa vaeltaneet suomalaiselta toiselle Tallinnan, Tarton ja Vormsin välillä.

Tartto oli Viron oppineiden kaupunki. Siellä olivat tiedemiehet, kielimiehet, kansanru-
nouden harrastajat ja virolaisuuden tulisieluiset aatemiehet. Lönnrot tutustui Viron Oppineiden Seuran puheenjohtajaan Fr. R. Faehlmanniin ja sai tältä tehokasta opetusta viron kielessä. Faehlmann oli lääkäri. Lönnrot, joka itsekin oli tunnontarkka työntekijä, päivitteli Faehlmannin uut-
ruutta. Tämä hoiti 60-70 potilasta päivässä, toimi viron kiel-
len lehtorina yliopistossa, oli virkaatekevä dietetikan ja farmakologian professori ja jaks-
oi kaiken ohella vielä ahkeroida kansantieteen parissa.

Faehlmann vei Lönnrotin Oppineiden Seuran kokouksiin, ja siellä Lönnrotista tehtiin juhla-
menon seuran kunniajäsen. Vapaa seurustelu ja hilpeä totikallistelu miellyttivät suuresti Lönnrotia, ja kirjeissään ystävilleen hän kehuu-
kin seuran illatsujen kaikinpuolista antia.

Muutoin Lönnrot totesi tarttolaisen elämäntyylin monin verroin suomalaista niukemaksi. Kahvi oli jatkettu si-
kurilla, vain kerran päivässä nautittiin kunnan aterian, muu-
loin oli tyytyminen korppuihin ja tee-
hen. Kun tietää, millainen kahvitatti Lönnrot oli, saattaa kuvitella hänen ikä-
vänsä kotoisen porisevan kuparipannun kylkeen. Viiniä tarjottiin kylässäkin säästeli-
äästi. Vierailun henkiseen puolelle annettiin enemmän ar-
voa kuin aineelliseen.

Lönnrot raportoi tunnolli-
sesti vaikutelmistaan ja kieli-
havainnoistaan ystävilleen Suomeen, muun muassa Frans Juhana Rabbelle, J.W. Snel-
lmanille, lehtori J. Zittingille ja lehtori K.H. Ståhlbergille.

Kirjat olivat Lönnrotin heik-
kous, Viron-matkansa aikana hän osteli niitä usein kaksin kappalein - itselleen ja Suo-
malaisen Kirjallisuuden Seuralle. Rabbelta hän joutui pyytämään ylimääräistä 50 hopearuplan rahalahetystä. Pastori Aejmelaesus, jonka kanssa Lönnrot oli kirjeenvaihdossa, toimitti Tallinnasta oh-
jeiden ja toivomusten mukaan jatkuvasti uusia teoksia.

Opiskeltuaan viikkotolkut viron kieltä Lönnrot aloitti syyskuussa tutustumiset. Valgan ja Vorun alueilla. Hän asui pappiloissa - niissä, mis-
sä hänet otettiin vastaan - tai kievareissa. Lönnrotin har-
maa sarka, pieksut ja liina-
paita herättivät kummastusta. Aina ei rahvas jaksanut uskoa hänen tohtorinarvoonsa, eikä pappiloissa aina vai-
vauduttu edes ovea raot-
tamaan.

Moisioissa ja kartanoissa Lönnrot ei halunnut käydä-
kään. Katovuoden ja surkean kesän näännyttämä Viro oli masentanut hänen mielensä, ja häntä vihastutti moisioiden pöyhkeilevä rikkaus kaiken surkeuden keskellä.

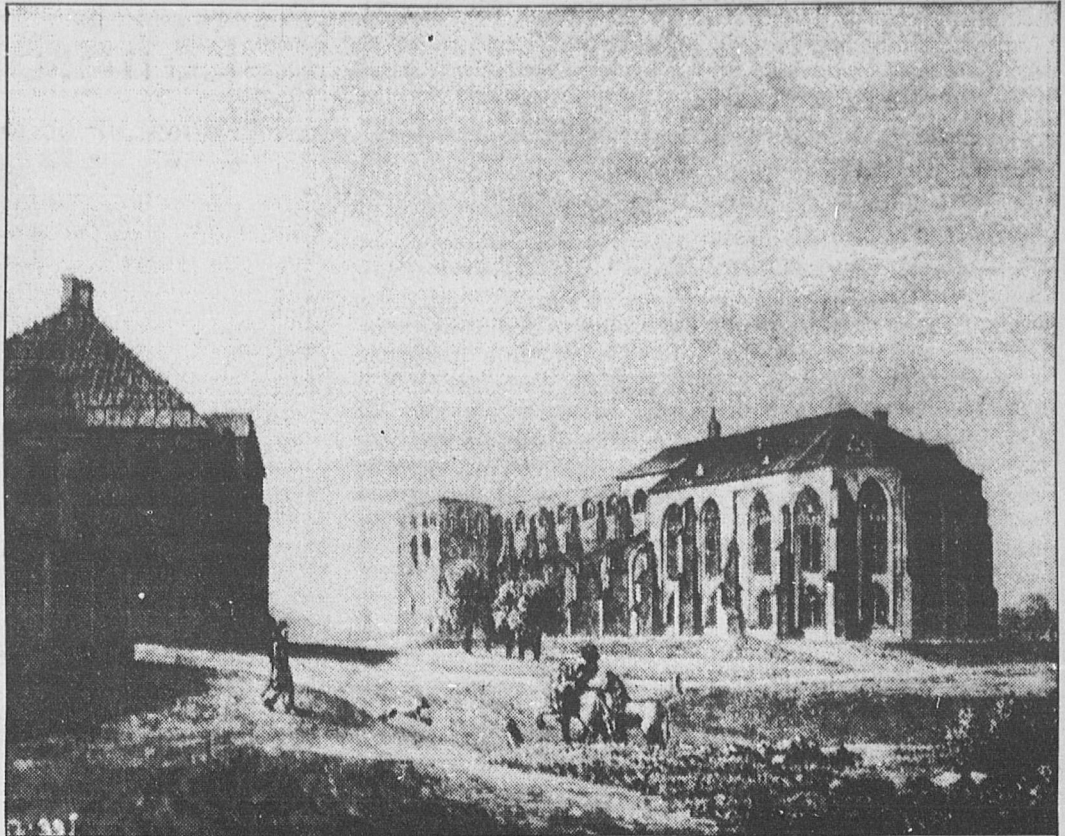
Lönnrot kulki mieluiten jal-
lan. Näin hän säästi rahaa ja sai kaipaamaansa liikuntaa. Hänellä oli taskussaan Faehlmannin suosituskirje:

"Herra Tohtori Lönnrot Suo-
mesta kulkee omalla retkel-
lään Liivinmaalla oppiakseen tuntemaan vironkieltä. Pyy-
dän kunnioittavasti kaikkia ys-
täviäni Liivinmalla, erityisesti herroja pappeja, avustamaan häntä kaikin mahdollisin ta-
voin. Tartossa 16. elokuuta 1844. Tri Faehlmann."

Lönnrotin maaseutumatka kesti 46 päivää. Almanakka -
ulosannettu Hänen Keisari-
llisen Majesteettinsa armolli-
sen asettamisen jälkeen, Kei-
sarilliselta Alexanderin Akade-
mialta Suomessa - täyttyi vuoroon mustekynällä, vuo-
ron lyijykynällä tehdyistä merkinnöistä:

28. 8. läksin jalkaisin Tar-
tosta ja yövyin Kambjassa.

3.9. Monin paikoin laiho on noussut, muualla kylvettiin,

Tartun yliopiston rakennuksia, oikealla kirjasto.

niitettiin tai pantiin heiniä sei-
pälle. Niitettiin ruista, koot-
tiin pellavia, herneitä ja pa-
puja. . . Kylät ovat sanomatto-
man kurjia. Torpat kuin riihet,
maalattia. Talonpojat elävät
toivossa, että keisari tekee
heistä maanomistajia. Karja
kulkee paimenen perässä. Kohtasin kaksi juutalaista, joista toinen oli matkannut Suomen halki ja kehui, kun kysyin, puhuvansa suomea ja ruotsia ja kaikkia kieliä. Kie-
varissa oli teetä, kahvia ja rommia. . . Vuoteet ovat yleensä vailla vuodevaatteita. Maas-
to Kambjasta Kanepiin muis-
tuttaa kumpuilevaa suomalais-
maisemaa, mutta järviä ei kui-
tenkaan ole.

15. syyskuuta: Pastori Holl-
mannin luona. Eräässä kieva-
rissa Laanemetsän ja Sangas-
ten välillä kohtasin joukon
häävieraita, jotka olivat mat-
kalla kotiin. Miehet pitivät
hauskaa juoden ja tanssien ja
naiset näkivät vaivaa viedäk-
seen heidät kotiin. Yksi naisis-
ta lykkäsi ukkoaan kottikärryis-
sä ja tuuditti häntä kehtolau-
lulla Makaa makaa marjoseni,
nuku nuku nurmilintu.

Lönnrotin kuivakka huumori
kukkii almanakan lehdillä. Hänen päivittäiset kirjoitus-
rakkansa olivat uuvuttavia: kirjeitä, murrenastoa, kuul-
tujen satujen ja kansanlaulu-
jen taltiointia. . . Joskus hän huomautti kirjeessään, että postihevonen odotti, oli jou-
duttava. Kaikenlaisia pikkutehtäviä sälytettiin Lönnrotile. Muun muassa valtioneu-
vos von Haartman pyysi kirjeessään Suomesta Lönnro-
tia mittaamaan kansanihmis-
ten kalloja, minkä Lönnrot tekikin.

Lepo jäi vähäiseksi. Ellei serusteluvelvollisuuksia papi-
lassa ollut tai kievarissa-
kaan riittävän kiinnostavia kansantyyppejä, hänen oli il-
tamyöhyllä huollettava vaat-
teensa: parsittava ja paikat-
tava ja ryykättävä ainokaista pukuaan. Asunsa vaatimat-
tomuutta hän kiitteli silloin, kun siihen vedoten saattoi

kieltäytyä hienoimmista kalaa-
seista. Suuria illallisia ja juhlia Lönnrot vältteli visusti.

Kaksiviikkoiseksi suunnitel-
tu maaseutumatka viruikin
seitsemäksi viikoksi. Tarttoon
tuluaan Lönnrot sai ilokseen lukea tukun Suomesta tulleita kirjeitä. Rabbelta tuli postissa peräti 100 hopearuplaa -
Lönnrot oli pyytänyt viittäkym-
mentä.

Oppineiden Seuran kokouk-
sessa Lönnrot innostui Ma-
rahwa Kalenderista, talonpo-
jille tarkoitettua kirjasta, jossa oli opettavaisia artikke-
leita ja neuvoja. Sellainen olisi Lönnrotin mielestä pitä-
nyt Suomeenkin saada.

Lönnrot keskittyi nyt kopi-
oimaan Oppineiden Seuran arkiston aarteita: sanakoko-
elmia. Satoja ja satoja ar-
keja. Lönnrotilla oli kiire, hän halusi ehtiä ennen meren jää-
tymistä Tallinnaan päästäk-
seen sieltä suorinta tietä Helsinkiin.

Suomen konsuli Böningh
saapui Tarttoon ja toi kirjalä-
hetyksen tullessaan. Se ynnä Lönnrotille entuudestaan matkan aikana kertyneet 60-
70 kirjaa olivat muodostua raskaaksi ongelmaksi, sillä nyt näytti jo todennäköiseltä, ettei Lönnrot sittenkään ehtisi Tallinnaan ennen jättien tu-
loa, vaan hänen olisi palattava Suomeen maanteitse Pietarin kautta.

Hänen passinsa oli kulu-
massa umpeen. Vimeiset vii-
kot Lönnrot teki töitä aamu-
viidestä yömyöhään. Hän hankki suuren puulaatikon, pakkasi kirjat ja omat henkilökohtaiset tavaraansa siihen ja lähetti ne postihevosen rat-
tailla edeltäkäs Pietariin. Itse hän oli päättänyt kävellä tämän kolmenkymmenen pe-
ninkulman matkan, semmin-
kin kun hän tällä konstin vält-
tyi turkin ostolta. Rivakka jalkamies ei kummaa lammashakkaa hartioilleen tarvitsisi!

Almannakasta käy ilmi seu-
raavaa: 9. 12. Läksin Tartosta. Hagenin poika saattoi minua 5
virstaa. 23 virstan päässä yö-

vyin kievarisa. Oli kylmä, läm-
mitettiin, mutta pellit suljettiin liian varhain. . . vaadin teevet-
tä: "Kuka sen teille keittää". Pitkän neuvottelun jälkeen ja vakuutettuani maksavani kai-
ken vettä annettiin. Kievari oli kurja. Kaksi selkänojatonta tuolia, ei vuodevaatteita. Talo täynnä juopuneita miehiä. Oli niin kylmää, ettei ajatuskaan jousut. . . kaksi tyhjää saavia, mistä parempina päivinä on täytynyt moni pää . . . (olivat viinasaaveja, tyhjiä)

10. 12. . . Olen saanut va-
sempaan jalkapohjaan rakon. Jalat kuin puupalikat, niin kankeat. Kun kukaan ei usko-
nut, että kuuluin parempaan säätyyn, en saanut yösiijaa vaan jouduin lähtemään. . .

Suotisuskirjeestä huolimatta ei rovasti E.J. Asmuth Pie-
tarintien varrella Tormassa eikä Johvin seurakunnan papi C.J. Koch suvainnut ottaa Lönnrotia vastaan. Saksalais-
syntyisen papiston keskuu-
dessa oli paljon niitä, jotka eivät sietäneet kansallistun-
teita eivätkä kansallisuusaat-
teen miehiä. Johvissa anke-
utta riitti yöpaikassakin:

. . . keho kievari. Kievarissa yöpyi muuan latvialainen sotilas kahden venäläisen kam-
raatin kanssa. Aamulla latvi-
alainen oli ollut jo vainaja, sillä hänellä oli ollut taskussa 50
ruplaa rahaa. Sen summan mies oli säästänyt kotiväel-
leen. Murhaajasta ei ole tie-
toa, vaikka pari kelmiä kuuluu kiinni napatun.

Lönnrot saapui Narvaan vä-
syneenä 14. joulukuuta. Hän yöpyi ystävällisen pastori Carl Heleniuksen luona. Helenius oli Narvan suomalais-ruotsalaisen Mikaelin seurakunnan pappi. Helenius laitto oman hevosensa ja ajomiehensä viemään Lönnrotia neljän pe-
ninkulman matkan Kattilaan, sillä hengenmies ei sanojen-
sa mukaan voinut ottaa tun-
nolleen sitä mahdollisuutta, että Lönnrotille jotakin sattui-
si.

jatkuu sivulla 5

Ateljeestipendit jaettu

HELSINKI - Visuaalisten taiteiden työskentelykeskus Yhdysvalloissa - säätiön ensimmäiset ateljeestipendiaatit on valittu vuodeksi 1990. Anomuksensa lähetti yhteensä 128 arkkitehtia, taiteilijaa ja muotoilijaa.

Jaossa oli vain kolme ateljeeta, siis 33 kuukauden stipendit, kun hakemusten loppusummaksi tuli kaikkiaan 402 kuukauden oleskelu New Yorkissa.

Valituksi tulivat seuraavat taiteilijat: Suomen Arkkitehtiliiton jäsenet Ville Hassi, Päivi Jukola, Esa Laaksonen, Jari Lepistö, Jukka Linko, Ma-

ritta Nylén, Tarmo Peltonen, Matti Rautiola, Pirjo Soininen ja Riitta Soininen.

Suomen Taiteilijaseuran jäsenet Tor Arne, Eino Ahonen, Maria Hall, Jorma Hautala, Reijo Hukkanen, Eeva Liisa Isomaa, Kari Juutilainen, Marjukka Kaminen ja Ossi Somma.

Teollisuustaiteen Liitto ORNAMON:n jäsenet Lea Eskola, Reino Koski, Jorma Pitkonen, Tuija Rahikainen, Kaisa Rehinder, Irja Taipale, Olli Tamminen, Satu Tamminen, Pirkko Vuorinen ja Taidekäsityöläiset TAIKON:n opintomatkatyhmä.

Köyhyys lisää merkittävästi mustien kuolleisuutta

Sosiaalisilla tekijöillä on suurempi vaikutus mustien ja valkoisten kuolleisuuseroihin kuin epäterveellisillä elämäntavoilla, kuten tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä.

Riskitekijöitä on selvitetty tähän asti laajimmassa tutkimuksessa, johon osallistui lähes 9,000 35-77 vuotiasta.

Tutkimuksen mukaan 38 prosenttia mustien valkoisia suuremmasta kuolleisuudesta johtuu tutkimuksen mukaan pienistä tuloista. Yhden kolmasosan laskettiin aiheutuneen elämäntavoista.

Jäljelle jäävien tapausten taustaa ei varmuudella pystytty selittämään. Tutkimusta

johtanut Dr. Mac W. Otten Jr. oletti osan olevan seurausta sosiaalisista tekijöistä, esimerkiksi puuttellisesta terveydenhuollosta.

Mustien kuolleisuus sydäntauteihin, onnettomuuksiin, tappoihin ja lastentauteihin on maassamme huomattavasti suurempi kuin valkoisen väestön.

Viimeisissä tilastoissa mustien odotettu elinikä putosi viime vuodesta, samalla kun valkoisten eliniän odotetaan pitenevän. Vuonna 1986 syntyneiden mustien keskimääräiseksi eliniäksi lasketaan 69.4 vuotta, valkoisten laskettu elinikä on 75.4 vuotta.

Tukkukaupan hinnat kohosivat tammikuussa 1.8 prosenttia

WASHINGTON - Tuotteiden hinnat kohosivat tukkukaupassa tammikuun aikana 1.8 prosenttia. Nopea nousu johtui vuodenvaihteen ennätyskylmistä ilmoista, jotka kohottivat äkisti energian ja ruoan hintoja.

Viimeisin tätä nopeampi inflaatio koettiin marraskuussa 1974, jolloin OPECin öljykriisin aikana hinnat nousivat 2 prosenttia yhdessä kuukaudessa.

Jos inflaation jatkuisi koko vuoden samaa tahtia kuin tammikuussa, olisi vuotuinen inflaatio 24.1 prosenttia. Ekonomistit uskovat kuitenkin inflaation tasaantuvan, koska se johtui lähes kokonaan tilapäisestä polttoaineen, sekä maamme eteläosissa kasvatettavien hedelmien ja vihannesten hintojen noususta.

Kirjemaksu kohonnee 30 senttiin ensi vuonna

WASHINGTON - Ensi vuonna kirjeen lähettäminen maksaa todennäköisesti viisi senttiä enemmän kuin nyt. Korotus olisi toteutuessaan kaikkien aikojen suurin.

Maksuista päättävä Postal Service Board of Governors käsittelee korotusta maaliskuun alussa. Jos asia etenee tavalliseen tapaan, maksut nousisivat helmikuussa 1991.

Ensimmäisen luokan kirjemaksuksi kotimaassa on ehdotettu 28:aa ja 32:ta senttiä ensimmäiseltä unssilta, mutta korotusta 30 senttiin pidetään kaikkein todennäköisimpänä.

Sanomalehti
aina ajan tasalla

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Laskiainen

Muistan, kuinka lapsena me laskiaista varrottiin!
Kaikki sukset, kelkat, reet valmiiksi ne laitettiin.

Isä paahtoi suksenkeulat paininpuihin sitoen.
Äiti paistoi rasvarieskaa, pullia myös Mummokin.

Koulustakin oli lupa,
kirjat nurkkaan heitettiin.
Unohdettiin työt ja huolet,
kaikkii mäkeen lähdettiin.

Lystimpää ei päivää toista,
haitannut ei pakkassää.
Mummot, vaarit laski reellä,
nuoret suksin viilletään.

Pienimmillä pikku kelkat,
oma pikku mäkikin.
Väliin mentiin mullin mallin,
karkasi myös kelkkakin.

Leikkipuheet, nauru kaikui,
nuorentuivat vanhatkin.
Kotiin tultiin illansuussa
vaattein vallan lumisin.

Maistui pullat, hernekeitto,
lämmitettiin saunakin.
Talven juhla, laskiainen,
hauska päivä olikin!

Aini Tossavainen

Kurjet palaavat

Heräsin tänään
kurkein tervehdykseen.
Nousin ja juoksin etsien ikkunaan.
Kaistale sinistä
taivasta pilkoitti sieltä.
Näin kurkien auran lentävän Pohjolaan!

Tajusin paluun
riemun ja matkan hurman.
Kullassa aamun siuhuen siivet lyö.
Poissa on lumi, ja
poissa on jäätävä tuuli.
Jo hallan on vienyt valkea, lämmin yö.

Sinissä vapaan,
kutsuvan tien saa lentää.
Maisemat vaihtuu, täällä on kotimaa.
Kaukana salolla
syntymäseutu on kallis.
Taas kaivaten siellä kaikki jo odottaa!

Heräsin tänään
kurkien tervehdykseen.
Hetken ne kaartain katsoivat kaupunkiin.
Pohjolaa kohti ne
aurana keinuen liiti,
Pois häipyvän hiljaa ilmojen auteriin.

Aini Tossavainen

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284 Central Village Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC. FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

Tropiikin portilta

Tämän helmikuun suuri uutinen tuli Moskovasta ja se ilmoitti, että Itä-Euroopan suuri kommunistivastainen vallankumous on nyt saatu kokea kommunistimaailman pääkaupungissakin.

Kumoukselliset väkijoukot marssivat kaupungin kaduilla ja Punaisella torilla huutaen punahallitusta alas hallitusvallasta.

Eivätkä mielenosoittajat tyydy siihen mitä viime viikolla tapahtui, kun kommunistihallitus sanoi antavansa osan hallitusvaltaa kilpaileville puolueille.

"Se ei riitä kuuluu mellastajien huuto, joka vaatii, että kommunistien sijalle on tultava täysi kansanvalta... demokratia. Tämä uutinen vielä kasvaa. Pidetäänpä silmällä.

Uusin sodanjulistus

Maanantain sanomalehdistö kertoi, että USA on julistanut sodan niitä setelirahan pyykkääjiä vastaan, jotka alkoivat tehdä suurta liikeyrity-

tä pyykkäämällä suuria setelipinkkoja, että niiden likaisuudesta ei saisi selvää kutka niitä käsittelivät.

Setä Sāmi on saanut kiinni myrkyviinienostajia ja myyjiä. Siitä on kasvanut meidänkin kylissä ja kaupungeissa suuri business: mutta nyt se aiotaan tukahduttaa sotaisilla menetelmillä.

Miami Herald tutki asiaa

--ja sanoo paljastaneensa suurimman setelien pyykkäyksen U.S. historiassa. Pestyllä rahalla on ostettu myrkyrohtoja huikeat määrät.

Lehti julkaisi kartan, josta näkee kuinka myrkyrohtorahat leviävät kaikkien maailmaan.

NATO ottaisi Itä-Saksan

---jäsenekseen tai yhdistyneet Saksat jäsenikseen, eikä se loukkaisi Venäjän etuja, sanoi NATO:n yleissihteeri Manfred Woerner, kun oli

keskustellut asiasta presidentti Bushin kanssa.

Länsi-Saksan kansleri Helmut Kohl oli keskustellut asioista Venäjän presidentin, Mihail Gorbatschovin kanssa Moskovassa. NATO merkitsee: "North Atlantic Treaty Organization."

USA auttaa Romaniaa

U.S. valtiosihteeri James Baker sanoi Bukarestissa, että USA lupaa antaa \$80 miljoonan arvosta ruoka-apua Romanian kansalle, mutta ehdolla, että Romanian kansaa hallitaan vapaalla demokraattisella tavalla ja että ihmisoi-keudet myönnetään.

Suomen kansalaisen varat 40,000 markkaa

Suomen kansan talletukset olivat viime vuonna 40,000 markkaa henkeä kohden. Säästäminen on hiukan vähentynyt.

Reino W. Suojanen

Finnish-American Rest Home, Inc.
1300 SOUTH DRIVE LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6194

Helmik. 15, 1990

Asukkaiden kokous pidettiin torstaina, Perjantaina meillä vietettiin entisen kotimme asukkaan Eino Mäen, muistotilaisuutta. Hän kuoli helmik. 11. 92 vuoden ikäisenä. Pastori Eino Salo piti muistopuheen ja musiikissa avusti Signe Burman.

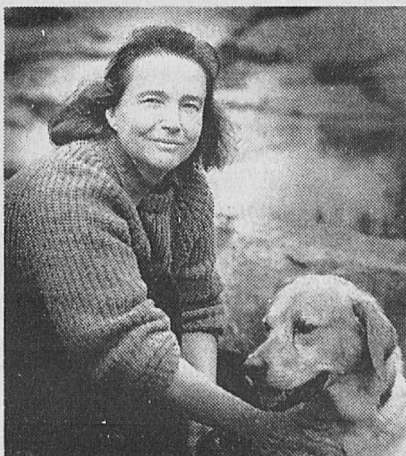
Huom! Turistiklubi ja Kenttähaali järjestävät yhteiset kahviaiset Annan Majassa lauantaina 24 päivä klo 1 iltapäivällä. Tervetuloa iloiseen seuraan!

Kiitos Mr. Thor Söderholmille kirjalahjoista, jonka tekijäksi hän itse paljastui.

Hoitoapulaisen paikka Lepokodin puolella. Ottakaa yhteys Terttu Mäkeen, puh. 588-4333.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Runeberg-palkinto Eeva Kilvelle

Eeva Kilpi on saanut neljännen kerran myönnetyn Runeberg-palkinnon, joka luovutettiin Runebergin päivänä.

Palkittu teos on Talvisodan aika, joka on Eeva Kilven omakotainen kuvaus sodasta ja lapsuudesta.

Runeberg-palkinnon suuruus on 30,000 markkaa.

LÖNNROTIN ... jatkoa sivulta 3

Lönnrot tutki Kattilassa vatsan kieltä ja laulatti erästä vatjalaiseukkoa, Anna Ivanovnaa, kaksi päivää ja sai täyteen kokonaista 48 palstaa, kaksi ja puolituhatta säettä. Pietariin Lönnrot saapui vasta joulukuun lopulla ja asui kaksi viikkoa ystävänsä, pastori Kaarle Sireänin luona. Juuri Sireänin luokse hän oli lähettänyt Tartosta painavat kirjaim. pakaasinsa, ja siellä ne nyt odottivat.

Tammikuun lopulla Lönnrot saapui Porvoon kautta Helsinkiin. Lönnrot oli miehuutensa parhaassa voimassa, 42-vuotias. Viron-matka jäi hänen viimeiseksi keruumatkakseen.

Anu Seppälä
(HS)

"SUOMI VALMIINA..." jatkoa etusivulta

si suomalaissotilaat niin mielellään lähtevät Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanpuolustusjoukkoihin Libanoniin, Golanille ja Namibiaan.

Kyse ei ole pelkästään patriootisesta hengestä. Suomeen tuoduista autoista maksetaan valtiolle 130 prosentin vero, ja koska Suomessa ei ole omaa autoteollisuutta; maksaa halvinkin auto siksi yli \$12,500. Vuoden ulkomailla oleskeltuaan suomalainen saa kuitenkin tuoda auton verotta kotimaahansa.

"Kun Namibiassa olevat 700 miestä palaavat Suomeen, mukana tuodaan iso lasti Mercedes-Benzejä," letkuttaa eräs länsidiplomaatti.

Neste ja Petro-Canada yhteistyöhön

Neste ja Petro-Canada Inc. ovat sopineet korkeakokoaanista moottoribensiinikomponenttia MIBE:ä tuottavan laitoksen rakentamisesta Albertan osavaltioon Kanadaan.

Kaikkiaan 350 miljoonaa Kanadan dollaria maksavan laitoksen rakennustyöt aloitetaan tänä keväänä ja tuotanto käynnistyy loppuvuodesta 1991.

Laitoksen toteuttaminen vaatii vielä Kanadan viranomaisten hyväksymisen.

Ida M. Johnson

Hän kuoli helmik. 4, 1990 Southern Pines hoitokodissa New Port Richey, Floridassa 95-vuotiaana ja oli Suomesa syntynyt.

Omaisilla hänellä ei Amerikassa enää ole. Tytär Taimi kuoli kaksi vuotta sitten; siskon lapsia on Suomessa.

Muistopalvelus pidettiin Finnish American Clubilla helmik. 6. p:nä. Väkeä oli saapunut runsaasti. Ida oli hyvin tunnettu, ja aina oli joukossa kykynsä mukaan.

Sanomme vain rauhallista lepoa Sinulle, Ida!

Ystävät

ILMOITUS

Floridan suomalaisten uusi puhelinluettelo on valmistumassa. Ilmoittakaa heti osoitteissa ja puhelinnumeroissa tapahtuneet muutokset kirjoittamalla Suomalaiselle Lepokodille. (Ei puhelimella)

Jos haluatte nimenne, osoitteenne ja puhelinnumeronne pian ilmestyvään luetteloon (uudet nimet), ilmoittakaa siitä osoitteella: Telephone Directory, Finnish American Rest Home, 1800 South Drive, Lake Worth, FL 33461.

Kaikki vastaukset lähetettävä ennen 2.20.1990.

Liikeilmoitukset puhelinluetteloon tulemme keräämään ilmoittajilta. Uusia ilmoittajia halutaan.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvikauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road
Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Finnish American Clubin kalenteri New Port Richey, FL Delaware ja Madison katujen kulmauksessa

Helmik. 24. p:nä Laskiaisen. Hernerokka-illallinen ja tanssit klo 5:00 ip.

Joka torstai seurustelu- ja BINGO-ilta klo 6 - 8:30 ill. FAC kuoro kokoontuu klo 1:00 ip. Kansantanssijoukko kokoontuu klo 10:00 aam. .

Tervetuloa paikkakuntalaiset, lumilinnut ja vierailijat!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Raivaajan sivuilta poimittu

75 vuotta sitten

18. helmikuuta, 1915

Quincy, Mass.:sta raportoi: "Ikävän tapaturman uhriksi joutui toveri Mikko Mickelson työmaallaan Swingle-sin kivimurtimolla tiistai aamuna. Hänen halastessaan kiveä vyöryi halkeava osa hänen päälleen murskaten lapaluun, kylkiluun ja käsivaren. Mickelson vietiin kaupungin sairaalaan ja on hänen tilansa hyvin arveluttava. Kärkeä suomalaista luontoa osoitti Mickelson, vaikka olikin niin pahoin loukkaantunut, niin ei hän silti menettänyt tajuun."

19. helmik.

Spencer, NY:ssa kaupattiin 169 eekkerin farmia "viljoineen, karjoineen, kaluineen" hintaan \$6,500.

20. helmik.

Fitchburgin uutisissa kerrottiin "uuden hikipajan" avaamisesta. Tehtaalle ei ennustettu pitkää tulevaisuutta, koska toinen omistajista, Jacob Blumberg, oli saanut huonon maineen toimiessaan työnjohtajana Parkhill yhtiön pukutehtaassa. Blumbergin kohtelun sanottiin olleen "sellaista, että valituksia kuului yhteenään. Kaupungilla kerrotaan, että valituksien vuoksi Blumberg joutuikin eroamaan, sillä useat valitukset olivat siksi vakavia."

50 vuotta sitten

19. helmikuuta, 1940

Fighting for Finland, Inc.:n New Yorkin komitealla kerrottiin olevan varoja \$19.287.

20. helmik.

Detroit, Michiganin kirjeenvaihtaja J.J. kertoi, miten paikallisille autotehtaitten työläisille oli tullut kiire hankkia syntymätodistuksia ja kansalaispapereita. "Tämä johtuu siitä, kun autotehtaat ovat saaneet hallitukselta tilauksia koneille ja muille sotatavaroille ja hallituksen työsopimuksissa on melkein aina se määrä, että työläisten pitää olla Amerikan kansalaisia."

Ashby, Mass.:sta kerrottiin Mrs. Oskari Tokoin lupautuneen puhujaksi First Parish kirkossa pidettävään tilaisuuteen, minkä tulot menivät Suomen hyväksi.

Kirjoittajan mukaan "Mrs. Tokoi ei ole kai ennen meikäläisissä tilaisuuksissa puhunut, mutta syy ei ole hänen, vaan meidän, kun emme ole häntä pyytäneet puhumaan."

21. helmik.

Fitchburgin alueelta kerrottiin seuraavaa: "Raivaaja ja Työläisten Luottoyhdistyksen (Workers' Credit Union) konttorin kautta ovat Suomen ystävät lahjoittaneet Suomeen avustusta noin \$700. Tähän summaan eivät kuulu tilitykset keräyksistä ja kahviaisista, vaan suorat sellaisten yksityisten lahjoitukset, jotka ei-

vät ole kerääjiä tavanneet."

Lisäksi mainittiin, että yllämainituissa konttoreissa on aina lista pöydällä johon liikkeiden aukioaikoina voidaan lahjoituksia merkitä.

23. helmik. ilmoituksista poimittu

The Montuori Oil Co. Fitchburgissa ilmoitti myyvänsä "uusia taijereita". Oscar De-longchamp ilmoitti olevansa "G.M.C trokin myynti- ja palvelusliike. Matthews Motor Co.:n myyntivaltti oli "U.E. Heisson, Suomalainen myymämies". Clover Hill Farms kauppasi "Kotitekoista jääkermää".

25 vuotta sitten

20. helmikuuta, 1965

Quincy, Mass.:n kirjeenvaihtaja Pauline raportoi tulevasta Kalevalajuhlista, joita aiottiin viettää maalisk. 7. p:nä Veljen talolla (rakennus paloi maan tasolle tammikuussa). Juhlapuhujana "uutuus, toisen polven suomalainen, maisteri Toivo Rosvall, joka silloin opetti "saksan ja englannin kieltä Worcesterin korkeakouluissa".

24. helmik.

Ashtabula, OH:n uutisissa kerrottiin, että kaupungin piirustukset oli annettu arkkitehti Matt Kujalan tehtäväksi.

Liisa Liedeksen kerrottiin saaneen \$25 palkinnon Fitchburgin Taidemuseossa näytteillä olleesta "Äiti ja lapsi" maalauksestaan.

Leuto talvi rikkoo teitä

Teiden kunto on Etelä-Suomessa huono leudon talven takia. Tiet ovat kuoppaisia ja urautuneita.

Mikäli tulevaisuuden talvet ovat yhtä leutoja ja kunnossa-pitomäärärahoja ei saada lisää, uhkaa tiestöä muutaman vuoden kuluessa katastrofi.

Valmetin paperikone Missouriin

Valmetin paperikoneyksikkö on saanut hienopaperikone-tilauksen eteläkorealaiselta Mi Ho Paper Ltd:ltä. Paperikone valmistetaan Valmet Paperikoneet Oy:n Karhulan tehtaalla ja se toimitetaan Mi Ho -yhtiön Yhdysvaltoihin rakennettavaan paperitehtaaseen.

Kone tuottaa päälystettyä ja päälystämätöntä kirjoitus- ja painopaperia.

Eteläkorealainen Mi Ho on ilmoittanut käyttävänsä Missourin hienopaperitehtaan raaka-aineenaan uusiomasaa. uusuiomassan käyttö on erittäin harvinaista, koska yleensä hienopaperi tehdään valkaistusta sellusta.

Mikä ihmeen lumilautailu?

Lumilautailu on tullut nuorten miesten laskettelulajiksi. He hakevat laudasta vaihtelua tuttuihin, loiviin rinteisiin. Perinteisen lasketteluun harrastajat taas pitävät lautailla vaarallisina rinneterroristeina. Lautailun suosio on kuitenkin voimakkaassa kasvussa.

Lumilaudan tarina alkaa 1950-luvun puolivälistä. Amerikalaisen lainelautailuhullun, Sherwin Popperin keksintö Surfer oli reilun metrin pituinen lauta, jota ohjattiin laudan kärkeen kiinnitettyllä narulla.

Kymmenisen vuotta sitten esiteltiin nykyisen lumilaudan perusmallia ja noin viisi vuotta sitten lumilautaan laitettiin laskettelusuksesta tuttu polyyteenipohja ja teräskantit. Kantit tekivät lumilaudan suosion mahdolliseksi; ennen kanteja harrastuspaikat olivat syväluomia sivurinteitä. Nyt laudoilla pystyy liikkumaan tavallisilla kovilla ja jäisillä laskettelurinteillä.

Tyypillinen lumilautailija on 15-20-vuotias mies. Noin puolet harrastajista on laskettelijoita, jotka kaipaavat vaihtelua harrastukseensa. Lumilaudalla laskettuna tuttu, loiva laskettelurinne vaikuttaa pystysuoralta jyrkanteeltä.

Lautailu toi skeittarit rinteeseen

Lumilautailu on tuonut laskettelurinteisiin myös uutta väkeä; rullalautailijat ovat löytäneet lumilautailun. Heille lajiin siirtyminen on helpompaa kuin lasketteliijoille. Asfaltti laudan alla vaihtuu lumeksi. Sen sijaan kymmenien

vuosien hiihtokokemus ei juuri helpota lumilautailun oppimista.

Lumilautaa ohjataan painoa siirtämällä. Oikeaoppisessa asennossa kolme neljäsosaa painosta on etummaisella jallalla. Teoriassa tämä kuulostaa yksinkertaiselta.

Ensimmäinen kerta laudalla kumooa harhaluulot. Jalat ovat tiukasti kiinni laudassa -sauvoista ei voi hakea tukea. Aluksi asento tuntuu luonnottomalta. Kaikesta huolimatta lumilaudalla eteneminen on mahdollista ja sinnikkyys palkitaan. Muutaman päivän harjoittelun jälkeen kaatumisten määrä alkaa laskea nopeasti.

Vaara laudan siteissä

Lumilautailu on väitetty vaaralliseksi. Onko se sitä?

Ei lumilautailu ole sen vaarallisempaa kuin lasketteluun. Suurin vaara on siteissä, jotka eivät aina kaatuessa avaudu. Tai sitten vain niistä toinen laukeaa. Kun lauta pyörii vartaloa nopeammin, kohdistuu niveliin aikamoinen kiertoliike. Siteisiin pitäisi kehittää mekanismi, joka laukaisee ne yhtä aikaa. Lisäksi laudan on oltava kuremmilla kiinni jalassa, muuten se voi irtipäästessään aiheuttaa vaaraa muille lasketteliijoille.

Ensimmäisillä kerroilla jo hissimatka on piinaava kokemus. Monet perinteisen lasketteluun harrastajat suhtautuvat epäluuloisesti lumilautailuun. He väittävät, että aloittelevat lautaillijat terrorisoivat kunnon hiihtäjiä holtittomalla etenemisellään. Lu-

milautailijat eivät kuitenkaan ole vaaraksi lasketteliijoille, kunhan kummatkin ottavat toisensa huomioon.

Laskettelijat eivät tiedä miten lumilauta käyttäytyy: kaatuessa sukset karkaavat alas päin, mutta lauta karkaa sivulle. Lautailijaan pitäisi aina jättää vähintään viiden metrin etäisyys. Valitettavasti laskettelijat tulevat usein liian lähelle lautaillijaa. Laskettelijan pitäisi muistaa, että lumilautailija ei näe kunnolla selkänään taakse. Laskuasento on sellainen, että taakse on vaikea katsoa.

Kokeilu kannattaa aloittaa vuokralaudalla

Lumilautoja valmistetaan useita eri malleja: juniorilautoja lapsille, all-round-lautoja yleiskäyttöön, kilpalautoja ratalaskuun ja suurpujotteluun sekä erityistä half-pine-lautaa lumikourussa ajettavaan freestyleen.

Keskimäärin laudan pituus on viisi jalkaa. Syöksylaudat ovat noin kahdeksan tuumaa muita lautoja pidempiä.

Laudoissa on käytössä kaksi sidemallia: high-back ja le-vyside. High-backkiin kiinnitetään remmillä tavallinen maastokenkä tai lumilautailuun suunniteltu erikoiskenkä korkeaan 'puolikengän' muotoiseen kantaan. Levysiteessä käytetään lumilautailumonoa. Joustavampi high-back-malli sopii parhaiten freestyleen. Ratalaskijat suosivat jäykkää levysidettä, joka antaa tarkemman tuntuman laudalle. jatkua sivulla 7

Keisarin väärät kultarahat

Japanilaiset ovat alkaneet ihmetellä voiko maailmassa enää luottaa mihinkään, kun sveitsiläisetkin ovat alkaneet harrastaa huijausta. Epäilyt kaiken petollisuudesta ovat kohonneet, kun Sveitsistä Tokioon lähetetyt kultarahat ovat osoittautuneet väärennetyiksi.

Tokiolainen Taisei-yhtiö oli tilannut lontoolaisen välittäjän Paul Davisin kautta tuhat kultarahaa, jotka laskettiin liikkeelle vuonna 1986 edesmenneen keisari Showan eli Hirohito silloin 60 vuotta kestäneen valtaistuinkauden kunniaksi. Nämä kultarahat ovat hyvin suosittuja japani-

laisten kerääjien keskuudessa.

Kultarahat saatuaan Taisei toimitti ne pankkiin säilytettäväksi, mutta pian tuli synkkä viesti: kaikki paitsi yksi rahoista oli väärennetyjä. Ne olivat kyllä kultaa ja arvoiltaan 40,000 jeniä (noin \$300) kappale. Se jäi kuitenkin kauas 100,000 jenistä, joka on niiden virallinen vaihtoarvo. Rahaa koristavassa keisarillisessa tunnuksessa ollut pieni virhe oli paljastanut kolikot väärennöksiksi.

Taisein itsetuntoa lievitti ehkä hiukan tieto, että toinen liike oli jo myynyt satoja samasta lähteestä tulleita rahoja eteenpäin. Davis oli myös kertonut aikaisemmin, että hänen tuttavallaan oli rahoja 3,000 kappaletta, joista Taisei sitten tilasi tuhat. Asia menee Interpolin tutkittavaksi.

MIKÄ...
jatkoa sivulta 6

taan.

'Lumilauta on yhtä arvokas hankinta kuin laskettelusukset. Ennen laudan ostamista kannattaa kokeilla muutama kerta vuokralaudalla. Mukaan kannattaa ottaa tarpeeksi tukevat kengät. Esimerkiksi maastokengät sopivat hyvin. Ensimmäisellä kerralla kannattaa pyytää asiantunteva ystävä mukaan tai mennä hiihtokouluun. Useimmat hiihtokoulut pystyvät antamaan opetusta, kunhan sovit tunnista tarpeeksi ajoissa.

(Canadian Uutiset)

Olutmaha ottaa sydämelle

Ihmisillä, joiden liikapaino kerääntyy vararenkaaksi vyötärölle, on veressään vähemmän hyvää kolesterolia kuin niillä, joiden liikapaino jakaantuu tasaisesti, sanotaan äskettäin julkaistussa tutkimuksessa.

Hyvä kolesterolin, HDL:n, uskotaan suojaavaan ihmisiä sydäntaudeilta.

Naisilla on yleensä enemmän hyvää kolesterolia veressään kuin miehillä, koska naiset lihoavat tavallisesti lantion seudulta, miesten kilot taas kerääntyvät vyötärölle.

Koska vyötärölle kerääntyneessä rasvassa kiertävä veri kulkee suoraan maksaan, se saattaa muuttaa HDL pitoisuutta, arvelevat tutkijat Washingtonin yliopistosta.

"Sinun uskosi on sinut pelastanut"

"Jeesus, Mestari, armahda meitä". Tämä oli kymmenen pitaalisen miehen avunhuuto Jeesukselle.

Jeesus oli matkalla Jerusalemiin. Mennessään erääseen kylään kohtasi hän nämä onnettomat, parantumatonta pitaalilautia sairastavat miehet. Jeesuksen säälivä rakkaus kohdistui heihin, nähdesään heidät loitolla muista ihmisistä.

Taudin runtelemat miehet korottivat äänensä, kun he ruokoillen sanoivat: "Jeesus, Mestari, armahda meitä". Miehet tiesivät, että vain Jeesus voi heidät parantaa.

Raamattu todistaa, että Jeesus sanoi heille: "Menkää ja näyttäkää itsenne papeille". Ja tapahtui heidän mennessään, että he puhdistuivat.

Tämä osoittaa meille sen, että Jumala kuulee rukoukset, ja että Hän rakastaa kärsiviä ihmisiä. Jeesus tuli elämäläään ja teoillaan todistamaan siitä, että kaikki ihmiset ovat osallisia Jumalan lahjoista. Terveys on Jumalan lahjoista suurimpia. Valitettavan usein se selviää meille vasta sitten, kun olemme sen menettäneet.

Hyvinä päivinä ihminen ei muista kiittää Jumalaa terveydestä. Ero kiittävien ja kiittämättömien välillä on Juma-

lan edessä ratkaiseva suhde Häneen.

Jeesus paransi kaikki kymmenen pitaalista miestä, mutta vain yksi heistä, kun näki olevansa parannettu, palasi takaisin ja ylisti Jumalaa suurella äänellä, lankesi kasvoilleen Jeesuksen jalkojen juureen ja kiitti häntä. Tämä mies oli samarialainen.

Jeesus kaipasi niitä yhdeksää sanoen: "Eivätkö kaikki kymmenen parantuneet, missä ne yhdeksän ovat? Eikö ollut muita, jotka olisivat palanneet Jumalaa ylistämään, kuin tämä muukalainen?" (Luukk.17:11-19)

Jumala on hyvä kaikille. Meillä on lupa pyytää Jumalalta kuin isältä, ja Hän antaa. Hän antaa meille armosta, eikä ansiosta. Mutta usein ihminen pitää itsensä oikeutettuna Jumalan lahjoihin, ja kiitos unohtuu. Näin kävi yhdeksän juutalaisen pitaalisen miehen kohdalla.

Mutta samarialainen, tuo muukalainen ymmärsi Jumalan lahjan ja palasi kiittämään. Ja hän sai paljon enemmän, hän löysi yhteyden Jeesukseen ja sai lahjana pelastuksen, kun Jeesus sanoi hänelle: "Nouse ja mene, sinun uskosi on sinut pelastanut".

Olemmeko me palanneet kiittämään Jumalaa niistä lahjoista, joita Hän on meille antanut? Parannettu pitaalinen mies ei hävennyt kiittää Ju-

mala suurella äänellä. Hän lisäksi lankesi kasvoilleen Jeesuksen jalkojen juureen ja kiitti Häntä.

Jumala elää kansansa kiitoksessa, todistaa raamattu. Kiitoksen tiellä koetaan - Jumalan virtujen väkevää voimaa. Kun tämä voima valtaa heikon matkaajan, alkaa sydän kiittää taivaallisten "näkyjen maailmoissa" Pyhän Hengen tulesta ja Ylösnousemusmaun voitosta. On aihetta ylistää ja kiittää, sillä elävä usko avaa silmät "näkyttömään" mutta todelliseen ihmeiden maailmaan.

Elävä usko panee liikehti- mään Jumalan Voimavaikutusten alla. "Hengen tie" kulkee korkealla. Siellä koetaan asioita, joita vain elävä usko ymmärtää.

Suokoon taivas sen armon, että vielä monet kuulisivat Jeesuksen sanat, jotka Hän lausui kiittävälle Samarian muukalaiselle: "Nouse ja mene, sinun uskosi on sinut pelastanut".

Silloin on ihana nousta ja lähteä. Silloin matkalla soi sisimmässä uusi virsi: "Pelastus on Karitsan, Jeesuksen Kristuksen". Silloin Jumalan rakkauden lämmittävä ja kirkas säde ohjaa elämän polkua sinne, mistä kuulemme tulevan kotimaan sävelen - Siionin rantojen ihanan laulun.

Siunauksen toivotuksin,
Kerttu Kopsala

Raamattua jo lähes 2000 kielellä

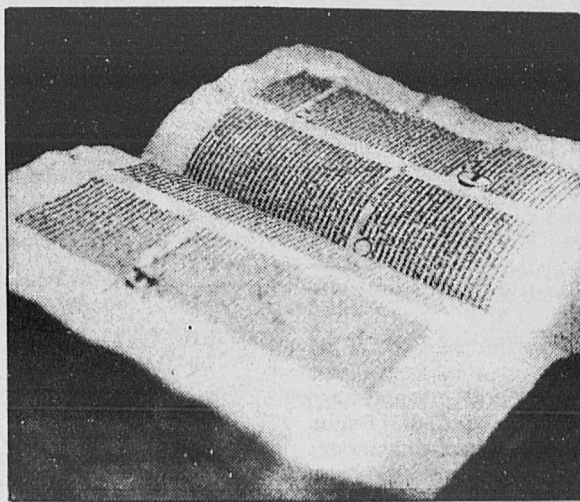
Ainakin osia Raamatusta on käännetty lähes kahdeksatuhannelle kielelle, ja pelkästään viime vuonna kirjaa sai lukea ensimmäistä kertaa 21:llä eri kielellä. Saamen kielelläkin raamattua sai ensimmäistä kertaa lukea vasta viime vuonna.

Ensikäännöksiä on tekeillä 424:lle kielelle, kertoo kansainvälinen Raamattuseurojen yhdistys. Käänöstyöt eivät lopu kesken, sillä koko Raamattu on luettavissa vasta 314:llä maailman noin 6,000:sta kielestä, kertoo yhdistyksen raportti.

Maailman levinneimmän kirjan kilpailussa kauas Raama-

tusta, mutta mitalisijoille kuitenkin, pääsevät Maon Punai-

nen kirja ja Guinnessin Ennätysten kirja.

Kuvan latinankielinen Raamattu on painettu 1470.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

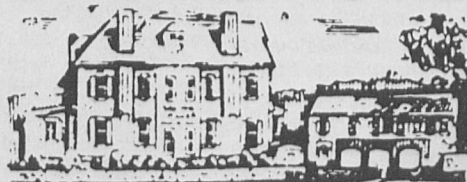
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

The Finnish-American

RAIVAAJA

The Dancefrom *Kanteletar* translated by Richard A. Impola

Elias Lönnrot is widely known as the compiler and editor of the *Kalevala*, but somewhat less known, perhaps, is his collection of lyric folk poetry, the *Kanteletar*. Next year marks the 150th anniversary of the *Kanteletar*, a collection of folk songs almost equal in length to the *Kalevala*.

The following poem, "The Dance," is printed in Finnish and English in the 3/1989 edition of *Books from Finland*. I found the English version by Keith Bosley disappointing and decided to try my hand at a translation.

In the poem, the dance is personified as a guest who has come to a party and waits for admission out in the yard. The speaker tells of the dance's long journey and of the celebration accompanying its progress. The poem concludes with the dance's being brought indoors.

Anyone who has done a polka to the music of Viola Turpeinen knows exactly why stumps and pine trees dance, beds of gravel shift, and rocks explode as they do in this poem.

Richard A. Impola

FITCHBURG, MASS - The Revontulet Finnish Folk Dancers sponsored a dance at Saima Park last month. In the center of the above photograph is dance instructor Hilkka Williams, left, and Lauri Rautio. Revontulet plans a series of monthly dances offering instruction in Finnish and Scandinavian style dancing.

Photo by Maija Mord

No, I did not bring the dance
And neither did my partner
It came here from abroad
A game from far-off lands
Over waves of the White Sea
From deep-down German waters.

Yet even further did it come
Than those far-distant corners
From further, even further.
A game from far-off lands
From under verdant Viipuri
Great Finland Castle's walls.

Yet even further did it come
Than those far-distant corners
From further, even further
A game from far-off lands
Beyond the Castle of Tallin
The Keep of Novgorod
Past courtyards of St. Petersburg
By verdant Viipuri.

The castle doors of Novgorod
Of Narva Castle squealed and grated
Down came Finland Castle's drawbridge
Portals creaked in Viipuri
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

Sweating horses lugged the load
Frothing colts trudged ahead
Water dripped from collar bows
Melted fat from tips of traces
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

The sled of iron jounced along
Jarring brace of cross-grained birch
Birchen runners bumped along
Collar tree of cherry quaked
As they led the dance along
Ushering the joyous one

Partridges sat shrilling
On the collar bow of sapling
And squirrels ran scampering
Along the shafts of sugar maple
Heath grouse sat cooling
On the bow of the bright sled
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

Ei tanssi minun taluma
eikä toisen kumppalini;
tanssi on tuotu tuolta maalta,
kisa taampata taluttu:
Vienan päälliltä vesiltä,
Saksan salmilta syviltä

Eipä vielä sieltäkänä,
ei perän pereäkänä;
tanssi on tuotu tuonempana,
kisa taampata taluttu:
alta Viipurin vihanan,
alta suuren Suomen linnan.

Eipä vielä sieltäkänä,
ei perän peräkänä
tansi on tuotu tuonempana,
kisa taampata taluttu:
takoa Tanikan linnan,
Uuen linnan ulkopuolen,
Pietarin pihojä myöten,
kautta Viipurin vihannan

Ulvoi ukset Uuen linnan,
naukui Narvan linnan portit,
sujui sillat Suomen linnan,
vinkui Viipurin veräjät
tanssia taluttaessa
ilokasta tuotaessa.

Hevoset veti hiessä
varsat vaahessa samosi;
vesi tippui vempelystä,
rasva rahkehen nenästä
tanssia taluttaessa,
ilokasta tuotaessa.

Reki rautainen ratsasi,
kapla patvinen patsasi,
jalas koivuinen kolasi
luokki tuominen tutasi
tanssia taluttaessa,
ilokasta tuotaessa.

Pyyhyet vihertelivät
vesaisilla vempelillä,
oravat samoelivat
aisoilla vaahterisilla,
tetryet kukertelivat
korjan kirjavan korkalla
tanssia taluttaessa
ilokasta tuotaessa.

Stumps skipped about the heath
Pines ran pellmell on the hill
Rocks exploded on the shore
Beds of gravel shifted place
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

Cows trampled down their stalls
Steers snapped apart their ties
Women looked on with a smile
Mistresses with cheerful mien
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

Lords raised their hats on high
Kings hefted their helmets
Old men waved their staffs
Young boys ran high-stepping
As they led the dance along
Ushering the joyous one.

Now the dance is in the yard
The joyous one under the window
Wait, and I will ask for leave
To lead the dance into the house.

Whose permission must I ask?
The master at the table head?
The mistress out there in the porch?
The son at bench's end?
The daughter in the chimney corner?
May I lead the dance indoors?
The bird of joy onto the floor?

Then the master spoke these words:
"Lead the dance into the room,
Lead in your guest, the dance.
We will kill the farrow cow
So that you can tread a measure,
Go and play your game of joy."

As they brought the dance indoors
Ushered in the joyous one
She stamped her feet upon the steps
Clapped her hand upon the latch.
Fireplace of stone shifted
Cross-grained birchen pillars shook
Floor of duck-board sounded
Echoes rang from gilded rafters
As the dance came through the door
The bird of joy stepped to the floor.

Kannot hyppi kankahalla,
mäellä pelmusi petäjat,
kivet rannalla rakosi,
someret sijoittelihen
tanssia taluttaessa,
ilokasta tuotaessa.

Lehmät partensa levitti,
härät katkoi kytkyensä;
naiset katsoi naurusuulla,
emännät ilolla mielen
tanssia taluttaessa,
ilokasta tuotaessa.

Herrat nosti hattujansa,
kuninkaat kypäriänsä,
vanhat miehet sauvojansa,
pojat nuoret polviensa
tanssia taluttaessa,
iloasta tuotaessa.

Jo tanssi pihalle saapi,
ilo alle ikkunoien;
vuotas, mie kysyn lupoa,
talunko tanssi tupahan.

Keltäpä kysyn lupoa? -
Isännältä pöyän päästä
emännältä etehisestä,
pojalta rahin nenästä,
tyttarelta karsinasta:
talunko tanssini tupahan,
ilolinnun lattialle?

Isäntä sanansa virkki:
"Talu tanssisi tupahan,
talu tanssivierahas!
Maholehmän tappanemma
tanssin tallaellaksenne,
iloleikin lyöäksenne."

Tanssi tungeksen tupahan,
ilo pirttiin ajaksen;
jalan polki portahalle,
käen kääkähän sivalti;
kiukoa kivinen liikkui,
patsas patvinen patsasi,
silta soitti sorsanluinen
laki kultainen kullisi
tanssin tullessa tupahan,
ilolinnun astuessa.

Kalevala program to honor Eino Friberg

FITCHBURG, MA - On Sunday afternoon, February 25, 1990, at the McKay School Auditorium friends and members of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College, will present a delightful program of dance, music and readings to commemorate the Finnish epic *The Kalevala*. This epic is a collection of stories, songs and poems from the Finland of long ago forming the basis of the mythical history of Finland.

Included in the program will be a tableau depicting a scene

from *The Kalevala* consisting of a recitation by noted local Finnish dramatists Roy Helander and Miriam Lehto, accompanied by a dramatic ballet choreographed by Judith Lindstedt, graduate student at Fitchburg State College, to a background of music by Sibelius.

In addition there will be soprano solos of appropriate Kalevala music by Sibelius, performed by Diane Tammi Cushing of Gardner and by Mary Haaker of Lunenburg.

The Women's Chorale of Worcester Polytechnic Institute, directed by Professor Malama Robbins, will perform a selection of verses from the Kalevala in Finnish.

A children's ballet, choreographed by Ingrid Lahti Sweeney of Leominster will perform to further music by Sibelius.

Marita Cauthen, editor of the Finnish newspaper *Raivaaaja*, will open the program with a brief history of *The Kalevala*, and Susan Alatalo of Acton will

read a selection about "Women of the Kalevala".

Former Fitchburg State College president James Hammond will conclude the program with a few remarks.

Of special interest during the program will be the presence of honored guest Eino Friberg, of Cambridge, formerly of this area, who recently completed a magnificent translation of *The Kalevala* from the Finnish into English. His translation was published in 1988 by the Otava Press of Helsinki, Finland, and

has been acclaimed the world over.

Friberg, in his late eighties, has been blind since the age of seven, and has devoted the greater part of his life to the history of Finland and writing.

The program will begin at 2:30 p.m. and refreshments, prepared by local Finnish citizens, will be served after the program in the School Cafeteria, where there will be a reception for Friberg.

Finlandia Foundation Boston Chapter

KALEVALA PROGRAM & A MOVIE

Two of our members, AINA SWAN CUTLER and LIISA ROSSETTI, will be the performers in this year's celebration of the Finnish National Epic, the Kalevala, in our meeting on February 25.

Aina will recite passages from "The Teaching of the Bridegroom" Runo from Eino Friberg's translation of the Kalevala. Her performance will tie in with her quotations depicting a Karelian wedding festival in the 1790's which is included in a travel book "Through Finland in Carts" written by Mrs. Alec Tweedie, a Victorian lady, in the 1890's.

Liisa, in turn, will recite "Morsianta itketetään" (the teasing of the bride) from the Finnish language Kalevala.

Afterwards, a half-hour long Finnish film, "Finland: as winter should be" will be shown. Snow is what Finland is all about in winter and this program captures the excitement of the

most unique winter activities.

The meeting will start at 3 p.m. at St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rte. 2) in Arlington. Coffee and other refreshments will be served. CHILDREN will have activities related to Easter and they will listen to Finnish children's songs on tape.

KIITOS

Last month's performance by the talented and nice artists, Frank Carlberg and Ira Kaspi, was a very special treat to everyone present. Thank you so much, Frank and Ira, for the hour of wonderful musical enjoyment.

Also, thank you very much to Irma Kuortti-Wilson, Liisa Chano, Pirjo Silen, Marja-Leena Bailey, Irma Leslie, Rita Savolainen Smith, Ritva Garutti and Aire-Maija Schwann for the very delicious refreshments.

SPECIAL THANK YOU

The three people who left the Board of Directors in January

deserve a heartfelt thank you and appreciation for their services rendered.

AINA SWAN CUTLER was a dedicated Board member for 17 years; however, she still remains an active and contributing member in the organization.

IRMA KUORTTI-WILSON served a short but successful period as the Hospitality Chairperson.

Finally, MIMMU HARTIALA-SLOAN who served as the President for the past five years has been an inspiration to all of us. She was the driving force behind many of our activities. From the smallest detail to the entire event, Mimmu could execute all of it.

Her immense energy, resourcefulness, sense of humor and determination are some of the qualities possessed by Mimmu. Her leadership has been instrumental in our thriving organization.

Fortunately, Mimmu will continue as an active member as

Turn to BOSTON page 10

Maynard, Mass.

Kaleva Lodges to observe Kalevala Day

In December the Maynard's Ladies and Knights of Kaleva celebrated Finnish Independence Day (which was actually December 6th). On this day in 1917, Finland's parliament declared independence from Russia. In honor of this historical event, a slide talk was presented by a couple who studied at a special Finnish language school in Finland. The wife, Donna Dugas, is the daughter of members Vernon and Aino Ure.

The annual Christmas Party was held by the Knights and Ladies on Sunday, December 17th. After enjoying Finnish holiday delicacies in a festively decorated Maynard clubhouse, members and their guests listened to member Susan Alatalo talk about Laplanders, early New Englanders and the first Christmas. Then, straight from the North Pole near Rovaniemi, Finland, came Santa Claus who briefly visited before continuing on with his busy schedule. Gifts and greeting cards were ex-

changed.

Plans are underway for a grand Juhannus Day or Midsummer's Day celebration at Fort Pond, Littleton this summer, in observance of the club's 75 years of history in the Maynard area. If you have any old memorabilia regarding Kaleva that you would like to display, please contact Ellen Hangas or Susan Alatalo.

A joint meeting was held Monday evening, January 8th for members only.

On Saturday, February 24th, the public is invited to listen to a slide-talk entitled "Finland Inside the Soviet Union Today" or "Suomi Neuvostoliitossa", to be given by Dr. Richard A. Gould, Professor of Anthropology at Brown University.

The program begins at 7:00 p.m. at 47 Parker Street, Maynard, and will include slides of Karelia and light refreshments. Dr. Gould has worked in Hawaii, Australia and Finland.

Susan Alatalo

Did you ever see 'Tukkijoella'?

by Roy Helander

Some months ago Raivaaaja received a letter from Timo Riippa of the Immigration History Research Center at the University of Minnesota in which he requested information for a paper he is doing on Finnish American productions of the Finnish folk play "Tukkijoella". Timo is interested in any comments that our readers might make about productions of that favorite play that they may have seen or in which perhaps they may even have taken part.

When the Tampere Theatre visited the US with its famous production some years ago, I addressed the Maynard productions. Miriam Lehto has told me that the Saima players did it often, especially at the park in the summer time and that they had a fairly faithful cast that always played the same roles.

Timo is particularly interested in the Canterbury, CT, produc-

tion directed by Nanni Lassila for Finnish Relief in the summer of 1945.

Are there any cast members around in the Connecticut area (or elsewhere) who could elaborate on that adventure?

Did those who performed the play belong to the immigrant generation? Or were some of them already of the second generation?

What do you remember about the production: the comedy, the songs, the characters? How about the rehearsals and activity associated with it? The tours to do the play in Fitchburg and Worcester?

Here is a list of cast members from that production: Onni and Nanni Lassila, John Brax, Ensio Beck, Frank Laakso, Emil Johnson, Hellen Mäki, William Marttila, Ellen and William Klemola, Olavi Nieminen, John Markkanen, Aino Siitonen, Jenny Rau-

tio, Alma Aarnio, Hilma Ollila and Kalle, Hugo and Wilho Kallio.

For the Massachusetts performances some substitutions were made: Jaakko Brax, Emil Autio, Hjalmar Harju, Aarne Kallio, Niku Saastamoinen, Ida and Jack Häkklä, Irene Autio, Frank Palmu, Hilja Harju, Aino Vidjeskog, Toivo Eronen and Wäinö Wirtala.

The pianist in CT was Vieno Ollila while in MA it was Ruth Rautio Withey. The prompter was Wäinö Wella and John Miller was the stage manager.

How about performances in the Temperance or Kalevaiset Societies that had drama groups? Who remembers the Florida productions at both halls in the 50's?

Please send your remarks here to Raivaaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

"TUKKIJOEELLA"

4-näytöksinen laulusekainen huvinäytelmä. Kirj. Teuvo Pakkala
— ohjataan —

Lauantaina, Helmikuun 10 p:nä
Canterburyn S. S. O:n haalilla

Esikäs: TURKKA TOLARI JUOTARI KASURI OTERMA TUKKILAINEN MAIJA, kaupustelija PIETOLA, talokas KATE, hänen tyttärensä ANNI, mökin tytär RETTARI POLLO-KUSTAA, lyhytjäkäinen poika PORO-PIIRKKO LEENA KARJAPIIKKA, Pietolan palvelija PEKKA, Pietolan palvelija TAURILA, lautamies Tukkijoukko ja kyläntyttävät.	Eskijä: ONNI LASSILA JOHN BRAX ENSIO BECK FRANK LAAKSO KALLE KALLIO EMIL JOHNSON HELLEN MÄKI WILLIAM MARTTILA ELLEN KLEMOLA NANNI LASSILA OLAVI NIEMINEN JOHN MARKKANEN AINO SIITONEN JENNY RAUTIO ALMA AARNIO HILMA OLLILA HUGO KALLIO WILHO KALLIO
--	---

Näyttämölle asettanut Nanni Lassila. Laulut opettanut William Klemola.
Skeetit Vieno Ollila.
Liput: etukäteen 25 senttiä; ovella 35 senttiä.
"Esiitys alkaa kello 8.30 j.p.p."

Ad appearing in the February 7, 1945, issue of RAIVAAJA for the production of *Tukkijoella* directed by Nanni Lassila for the benefit of Finnish relief. This performance took place in the former socialist hall in Canterbury (CT). The hall is now owned by the Finnish Heritage Society of Connecticut.

FinnFest USA news

Annual Meeting

The Annual Meeting of FinnFest USA was held on July 13, 1989 at the University of Washington. President Selvala made comments on the affairs of the national committee for the previous year.

Greetings were delivered to the group from Suomi-Seura.

Finland Society was represented by Martti Häikiö. He introduced the chairman, Pertti Pesonen, and the newest member of the staff, Leila Mustanoja. Projects pending with them are changes in membership activities, merger with Suomen Sanomat, 75 year independence celebration in 1992, and plans for a homecoming year for Finns

abroad in 1992. Ritva Heikkilä was also attending from Helsinki.

A representative from Sweden, Sulo Huovinen delivered greetings from their 43,000 members who are from over 300,000 Finnish Swedish people living in Sweden.

Erkki Nurminen from Australia also attended the meeting. He brought greetings from the Australian Finnish community. He asked that we develop communications between our various countries where Finnish communities exist.

Election of three board members was held. Those elected to a term of three years were David Hinsä, Andrea S.P. Mikkola, and Reuben W. Perttula. This meeting saw the retirement of Eva Koskimäki and Leo Utter.

They are two board members that have ably served from the beginning in 1983. They will be missed on the board but we know they will continue to serve their various organizations in their home state.

Board Meeting

A Board Meeting was held following the Annual Meeting to elect officers for the coming year. Re-elected president was Robert W. Selvä; Executive Committee, E. Olaf Rankinen, David Hinsä, and Robert W. Selvä; secretary, Robert W. Selvä; treasurer, Martha Lindgren.

Executive Committee

The committee consisting of David Hinsä, E. Olaf Rankinen, and Robert W. Selvä met on September 9, 1989 in Hancock, Michigan. They had the opportunity to be briefed by the 1990 committee on plans for FinnFest USA '90, July 26-29, 1990 at Suomi College, Hancock, Michigan.

A lengthy meeting chaired by Anne Miller, FinnFest USA '90 Director, was held with extensive discussion on their plans. The Executive Committee commented on the planning by the 1990 committee and shared their experience from past festivals.

A series of Community Volunteer Meetings are planned. Selvä will return to attend one of the meetings on January 22, 1990. The first meeting was planned for September 20th and quite a number of requests for information had been received. The second meeting is planned for November 13.

FinnFest USA
Owatonna, MN

FINNISH AND AMERICAN VIDEO TAPE CONVERSIONS

TO AND FROM PAL, SECAM, NTSC, 1/2" VHS, BETA, VHS-C, 8mm, 3/4" U-MATIC

E-120, E-180 **\$48.00**

(Price includes blank tape & shipping any state in U.S.)

(206) 365-3249

ZYK 12331, 32nd Ave. N.E. Seattle, WA 98125

Also Finnish System TV's, VCR's & Video Cameras sales

Letter to the editor

For shame! In the Jan. 10th RAIVAAJA the Editor criticizes that "Valaatinna" is driven from "valaa tinna" (to melt lead) when valaa means cast and tina is tin.

Lyijy is lead, not "tina"! When we used to cast tin by casting the molten tin into water, we never used lead - it would not work right! We used to say Valaa Tinaa (two words). The error is leaving out the space!

Jorma R. Keto
Greencastle, PA

Perhaps the Editor's note last month wasn't written as clearly as it could have been. The point we were trying to make is that there is a Finnish noun for that old New Year's custom and it's tinanvalanta not valaatinna.

We didn't take it as an error of leaving out the space between the two words valaa and tinna because valaa is a verb and tinna is a noun - two separate words. However, the way these two words were used in the Finnish American Club of Rutland correspondence was as a one word noun and not as a verb and a noun.

This wasn't the only place. The Worcester (MA) Telegram (Jan. 1, 1990) carried an article entitled "Finnish ritual gets the lead out" by Thomas Warnke. Throughout the entire article Valaatinna is used as a one-word noun.

We were not suggesting that valaa tinna is wrong. Far from it. What these two words do, though, is describe the action of the custom. Someone taking part in the custom would certainly be valaa tinna.

Language is, of course, constantly changing and ever evolving. That a verb and a noun can be put together to form a noun is possible.

But, again, our original point was to say that there is a Finnish noun for the New Year's Eve custom.

Tina certainly does mean tin! Last month we didn't get into discussing the translation of the terms used. Translation, to be sure, is not a science.

Tina is indeed tin in Finnish. But that does not explain why the publicity issued by both the Heritage State Park in Gardner (MA) and the Finnish American Club of Rutland said they were melting lead as part of their holiday observances.

We do not have a sample of the metal which was used at these events; nor do we have a lab to analyze any samples if we had them. If any of our readers could send us an analysis of the metal used, please do!

However, the use of the word lead to describe the metal in tinanvalanta could be based on a usage of the term in north central Massachusetts and not on its chemical make-up. There are instances where things are not

called by their complete chemical names but by a name of only one of the components or by a name that was used at one time. How about tin roofs (which are made out of galvanized steel or aluminum) or tin cans? No wonder a translator can have problems. A translation does not have to be literal to be correct.

And, indeed, valaa does mean cast. But when valaa is used with tinna it can mean melt, too. Severi Alanne in his Finnish-English Dictionary (published in 1919 by the Työmies Publishing Company, Superior WI) translates valaa tinna as "melt tin (and pour it in water)."

Thank you for sending in your comments. By defining our terms we hope to come to an understanding of what each other is talking about.

Do write again. We remember your delightful and interesting account of your father's "coming to Maynard" published last March in RAIVAAJA.

There is so much information about people, organizations, events, daily life - and words - which should be written down. This information is part of our Finnish American heritage and it should be preserved.

Boston

continued from page 9

she has been appointed for an Assistant Director, which is a non-voting position on the Board of Directors.

TRANSLATION FUND

The Board has established a fund for the translation of Leena Virtanen's book "Suomalainen Kansanperinne" (Finnish Folk Tradition). The goal is to raise \$10,000 by next fall and F.F. has made a next egg donation of \$1000. The Committee headed by Mimmi will need volunteers to help raise the money.

NEW BOARD MEMBERS

Karl Makela, James Sloan, Liisa Rossetti and Raija Nieminen, welcome to the Board!

THE NEW BOARD OF DIRECTORS

The following Board of Directors for 1990 was unanimously voted in the January meeting:

President, Karl Makela; Vice President, James Sloan; Clerk, Marja-Terttu Meharry; Treasurer, Marja-Leena Bailey; Program Chairman, Aire-Maija Schwann; Hospitality Chairman, Liisa Rossetti; Membership Secretary, Liisa Charnoff; Scholarship Chairman, Vera Smith; Children's Program Coordinator, Paivi Raty-Rodriquez; Children's Program Coordinator, Raija Nieminen; Newsletter Editor, Salme Woodington; and Member-at-Large, Pirjo Silen.

Salme S. Woodington

Fitchburg, Mass

At press time yesterday donations to the Raivaaja Furnace Fund totaled \$1,625.00 (see the KATTILARAHASTO on page 2).

This is 75 percent of our goal of \$2,158.46. Three quarters of the way there!

Kalenteri

FLORIDA

Feb. 22 - Folk dance group meets, 10 am; FAC chorus, 1 pm, social night with bingo, 6-8:30 pm, Finnish American Club, corner Delaware & Madison, New Port Richey.

Feb. 24 - "Laskiainen" pea soup dinner and dance, 5 pm, Finnish American Club, New Port Richey.

Feb. 25 - Lecture/audiovisual presentation: "Vanha ja uusi suomalainen kansanmusiikki" (Old and New Finnish Folk Music), 7 pm, Kenttähaali, 908 Lehto Lane, Lake Worth. Presented by Dr. Päivikki Suojanen & Dr. Matti K. Suojanen from the University of Tampere. Program in Finnish.

MARYLAND

Feb. 25 - Finlandia Foundation Baltimore Area Chapter's Laskiainen, noon-dusk, Norse park, Maryland. For more info: Tom Salmi 381-0056.

MASSACHUSETTS

Feb. 24 - "Natural Foods Health Seminar," Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Speakers Pirjo Pentti & Maija Liisa Järvinen of Finland. Registration (by Feb. 21): 508-874-2453. Sponsored by Northeast Natural Health Services.

- Kalevala Day program, 7 pm, "Pirtti", 47 Parker St, Maynard. Slide presentation and talk by Dr. Richard Gould of Brown University. Sponsored by Maynard Ladies & Knights of Kaleva.

Feb. 25 - Kalevala Day program, 2:30 pm, McKay Campus School, Rindge Rd, Fitchburg. Honoring Kalevala translator Eino Friberg with readings, song and dance. Sponsored by Finnish Cultural Center.

- Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rte 2), Arlington. Kalevala program featuring Aina Swan Cutler & Liisa Rossetti; film "Finland: as winter should be."

Feb. 26 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

March 5 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

March 14 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

July 26 - 29 - FinnFest USA 90, Suomi College, Hancock. Tel (906) 487-7202.

MINNESOTA

March 16 - Finnish American Cultural Activities monthly meeting, Murray Hall, College of Saint Thomas, Saint Paul. Program: Viewing of exhibit "Wood as the Building Material of Finns" and lecture by University of Minnesota visiting lecturer Jyrki Rantala on "Finland's Winter War, Our Days of Horror."

NEW JERSEY

March 3 - Jean Sibelius's "Karelia Suite" will be performed by North Jersey Symphony Orchestra, Marvin Von Deck, conductor, 8 pm, Tenafly Middle School Auditorium, Tenafly.

NEW YORK

Feb. 28 - Jorma Hynninen, baritone, with the Opera Orchestra of New York in a performance of Tchaikovsky's "The Maid of Orleans" (1881) in Russian, 8 pm, Carnegie Hall, 7th Ave at 57th St, New York. Box office: 212-247-7800.

March 4 - Finnish Aid Society Imatra annual meeting, 2 pm, Imatra Hall, 740-40th St, Brooklyn.

March 8 - Eeva Koskinen, violinist, with the New York Scandia Symphony, 8 pm, Merkin Concert Hall, Abraham Goodman House, 129 West 67th St, New York. Box office: 212-362-8719.

OREGON

March 16 - Finnish American Literary Heritage Foundation public program, 7:30 pm, Room 1717 Cramer Hall, S.W. Broadway and Montgomery, Portland State University, Portland. Program: Helmi Kortte Erkkilä will present an illustrated slide program "Comments, Quotes and Quips on the Kalevala". Explores the pertinence of the Kalevala to modern life.

WASHINGTON, D.C.

March 3 - Finlandia Foundation Washington D.C. Chapter KALEVALA Dinner Dance, Ramada Hotel Ballston, Arlington, VA. Reservations: George Johnson 573-3379.

All programs subject to change

Articles for Sale

Di-Acro48" Press Brake, Shear, Brake, Notcher, Rolls, Slitter, Lockformer, Bar-Folder, Tube-Bender, Lathes, Millers, Grinders, Drills, Compressors, Auto Bandsaws, Fork Lifts. Riisons 253 Main St. Plaistow N.H. 1-603-382-5671 Mon.-Fr. 9:30-5 Sat.-Sun. 10-2.

Suomalaisherkkua Bostonissa

Bostonilaisen Ritz-Carlton hotellin äskettäinen suomalaisen ruoan ja kulttuurin viikko tarjosi erinomaisen tilaisuuden nauttia perinteisiä suomalaisherkkua hillityn hienostuneessa ilmapiirissä.

Viikon aikana järjestettiin lukuisia seminaareja hyvän ruoan ystäville. Samalla kun maisteltiin suomalaisia herkkokkeit Rauno Lehtonen ja Vesa Väänänen sekä turkulainen kokki Ilpo Vainio.

Tunnettu suomalainen ruokakolumnisti Anna-Maija Tantt oli paikalla kertomassa suomalaisten ruokien mitä-miksi- ja milloin aakkosista.

Paikalla oli myös helsinkiläisen ravintola Kalastajatorpan ravintolatoiminnan johtaja Juhani Höttönen sekä kokit Rauno Lehtonen ja Väänänen sekä turkulainen kokki Ilpo Vainio.

Kolmen kokin voimalla tehtiin työtä hotellin keittiössä viikon päivät aamusta iltaan. Suomalaisreseptejä opetettiin hotellin omille kokeille ja avuksi oli saatu myös Malbro-

rosta Wayside Caterers -pitopalvelun Pirjo Silen ja Liisa Chanoff, jotka huolehtivat mm. mini karjalan piirakoiden valmistuksesta.

The American Institute of Wine and Food -järjestön illallistilaisuuden ateria alkoi suomalaisten alkupalojen valikolla: sinappisilakoita, kraavi-lohta, marinoitua vasikkaan käärittyä sienisalaattia ja siianmätiä smetanana kera. -Niin, ja tietysti kunnan suomalaista ruisleipää eri muodoissa, näkärinä, reikäleipänä ja kuivatuna "Väinämöisen nappeina".

Alkupalojen kanssa nautittiin tietysti Finlandia vodkaa. Soppana tarjottiin punajuurisosekkeitä smetanana kera. Pääruokana oli poronseläkettä kantarellikastikkeen kanssa ja jälkiruokana Kalastajatorpan juustojalkiruokaa.

Ruokailijoiden kiitokset saivat kokit ja järjestäjät hymyisiksi. Kuvassa vasemmalta Anna-Maija Tantt, Ilpo Vainio, American Institute of Wine and Food -järjestön New England Chapter'n edustaja Brigitte Cazales-Collins, Vesa Väänänen, Rauno Lehtonen ja Juhani Höttönen.

Se vasta oli herkkua: uunissa lämmitettyä Lapin juustoa, päällä lakkoja ja lisäkkeenä lakkakastiketta. Todella herkullinen maku-elämys!

Päättöksi tietysti suomalaista kahvia suklaanamu-

neen ja likööreineen.

Ruokalajien välillä Tantt esitelmöi elävästi diojen välityksellä suomalaisesta ruokakulttuurista. Mukaansatempaavalla ja välittömällä esiintymistyyliään Tantt vei kuulijat suomalaisen sienimetsään, tai niitylle mansikoita poimimaan. Välillä vaihdettiin kalastustamaineisiin jne.

Ei ole ihme, että kuulijoiden keskuudessa Tanttua verrattiin Bostonin omaan mestarikokkiin Julia Childiin, sillä kumpikin on omassa elementissään ruoan ollessa puheena.

Viikon aikana Tanttulla oli tilaisuus vierailla Childin keittiössä Cambridgessä ja kutsua hänet myös vieraisille Suomeen.

"Tämän talven muotiruokaa Suomessa on pakastetut karpalot kinuskikastikkeessa," Tantt kertoi kuulijoilleen.

Karpalon kirpeys ja kastikkeen makeus luovat jännittävän hapan-imelän maku-elämyksen.

"Amerikkalaiset karpalot ovat suomalaisia pienempiä, joten täällä tarvitsette ehkä vähän enemmän kuumaa kastiketta," hän lisäsi.

Bostonin kakku on se suo-

malaisleivonnainen, jota Tantt etsi paikallisista leipomoista, mutta turhaan. "Nimensä mukaisesti luulin, että Boston kakku on tšekiläinen valmiste," hän totesi.

Jos joku lukijamme sattuu tietämään, miksi leivonnaista kutsutaan Boston kakuksi, mielellämme välittäisimme tietomme Tanttulle Suomeen.

Suomalaiskokkien kokemukset viikosta olivat vain positiivisia. Työskentely amerikkalaisessa ravintolassa oli uutta heistä jokaiselle, joten etukäteen ei osattu muuta kuin arvailla tšekiläisistä työolosuhteista.

Atlantan Marriottissa pari vuotta työskennellyt Höttönen piti viikkoa myös onnistuneena. Hän kertoi Marlin, Hartwallin ja Finnairin olleen viikon päärahoittajia.

"Erityisesti keittiöhenkilökunnalleni tämä on ollut erittäin hyvä mahdollisuus ja olen tämän viikon aikana tehnyt sopimuksia tulevaisuudelle sillä tavalla, että saisin henkilökuntaani tänne Bostonin Ritziin kaksi kerrallaan," Höttönen kertoi.

Kysymyksessä olisi kuuden jatkua sivulla 12

James Sloan tarinoi lappalaishäädästä tyhmissä jättiläispeikoista, staloista, joita viisaat lappalaiset huijuttavat (oikealla). Kuuntelemassa venezuelalainen, Bostonissa asuva Eglee Mavin tyttärensä Jenniferin kanssa.

Lasten kansantanhuryhmä Kuutamot sai yleisön suut hymyyn reippailla ja taitavilla esityksillään. (alhaalla vas.) Taustalla Finnairin Enontekiöltä lennättämä kota.

Finlandia Foundationissa lasten ohjelmista vastaava Päivi Rätty-Rodriguez opastaa puunukkien tekemisessä ranskalaispoika Armandia, joka sanoi ottavansa

nukkensa yöksi viereensä (alhaalla oik.). Nuken maalaaminen, onginta ja suo-

malaiskokkien pikkuleivät näyttivät olevan lasten suosikit.

Tulevia tilaisuuksia

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, kokea henkilökohtaisesti vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa sairaalan vapaaehtoispalvelusta numerosta 343-5458.

★
Luontaisruoka- ja terveysseminaari lauantaina, helmik. 24. p:nä klo 9:00 aam. - 5:00 ip. Saiman Puistossa. Opettajina tunnettu suomalaiset Pirjo Pentti ja Maija Liisa Järvinen. Järjestäjä Noreast Natural Health Services, PO Box 424, Westminster, MA 01473. Puh. (508)874-2453. Ilmoittautuminen helmik. 21. p:ään mennessä.

★
Kalevala-juhla sunnuntaina, helmik. 25. p:nä klo 2:30 ip. McKay Campus Schoolin auditoriumissa, Ringde Road, Fitchburg. Järjestäjä Finnish Cultural Center. Kaikki tervetulleita! (Pahan sään sattuessa tilaisuus siirretään maalisk. 4. p:ään.)

SUOMALAISHERKUJA . . . jatkoa sivulta 11

kuukauden harjoittelu täkäläisessä ravintolassa. Kalastajatorpan kansainvälisyyden johdosta kokemus olisi kannattavaa, koska kokeilta vaaditaan ensiluokkaista työtä.

Höttöselle itselleen kaikkein miellyttävien kokemus oli amerikkalainen spiritti ja uskallus asiaan. "Nähdä sama asia toisella tavalla, siinä asian ydin," hän jatkoi.

Kiitoksen sanoin puhui Höttönen Finlandia Foundationin Bostonin jaoston Mimmi Hartiala-Sloanin avusta, mitä ilman viikko tuskin olisi sujunut näin moitteettomasti.

Viikko päättyi lauantaisen muotinäytöksen ja lasten as-

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS WILSON
OFFICE

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

FITCHBURG, MA - Kansantansihyrymä Revontulten Saiman Puistossa tammikuun lopulla järjestämä iltapäivän tanssikurssi kokosi koko joukon kansaa saamaan opastusta valssin, jenkan, polkan ym. suomalaisten ja skandinaavisten tanssien ensiaskeleissa. Opettajana toimi Hilka Williams. Revontulten aikomuksena on järjestää tällaisia sunnuntai-iltapäivän tanssikursseja kerran kuussa kevään aikana.

Kuva: Maija Mord

Kalevalajuhla

Tulevana sunnuntaina, helmik. 25. p:nä klo 2:30 iltapäivällä vietetään Kalevalajuhlaa McKay Schoolin auditoriumissa.

Tämänvuotista Kalevalajuhlaa vietetään vuonna 1988 Kalevalan amerikanenglanniksi kääntäneen Eino Fribergin kunniaksi.

Iltpäivän ohjelmassa juhli-taan Suomen kansalliseeposta Kalevalaa musiikin, tanssiesitysten ja lausunnon muodossa.

Kaikkien paikkakuntalaisten tuntemien Miriam Lehdon ja Roy Helanderin lausussa Kalevalan runoutta Fitchburg State Collegen oppilaan Ju-

dith Lindstedtin koreografioima tanssiryhmä esiintyy Sibeliusen musiikin tahtiin.

Ohjelmassa kuullaan myös Sibeliusen musiikkia Diane Tammi Cushingin ja Mary Haakerin laulamana. The Women's Chorale of Worcester Polytechnic Institute johtajansa Malama Robbinsin johdolla laulaa joukon Kalevalavärssyjä.

Ingrid Lahti Sweeneyn koreografioima lasten baletiryhmä tanssii myös Sibeliusen musiikin tahtiin.

Raivaajan päätoimittaja Marita Cauthen aloittaa tilaisuuden lyhyellä Kalevalan historialla, ja Susan Alatalo lukee Kalevalan naisista kertovan kuvauksen.

Fitchburg State Collegen entinen presidentti ja juhlan sponsorin Finnish Cultural Center'n kunniajäsen James Hammond päättää ohjelman lyhyellä puheellaan.

Ohjelmaa seuraa kahvitarjoilu koulun ruokalan tiloissa. Sen aikana juhla-vierailia on tilaisuus keskustella kunniavieraaksi lupautuneen kirjailija Fribergin kanssa.

Tilaisuus on maksuton.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Seurakunnan evankelista Liisa Liedes on palannut Län-neltä oltuaan siellä viimeiset viisi viikkoa. Hän on jo mukana kokouksessa sunnuntaina, helmik. 25. klo 2 ip. Tilaisuuden päätteeksi on kahvitarjoilu. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita!

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja me-hutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille. Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, helmik. 25 p., klo 7:15 aam. suomalainen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 9:00 Aikuisten raamattu tunti. Klo 9:15 Sunnuntai-koulu. Klo 9:30 Korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 Englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 2 ip. Seurakuntalaisten ulkoilua Aila ja Rich Crawfordin pihamaastossa. Sukset, mäki-kelkat ja luistimet mukaan! Tarjoilua! Kaikki mukaan!

Maanantaina, helmik. 26 p., klo 7:30 ill. Kiltä kokoontuu. Kaikki naiset mukaan!

Keskiviikkona, helmik. 28. klo 7:30 ill.alkaa pääsiäisviikon hartaustilaisuudet - ehtoollinen.

Ritz-Carlton liputettuna.

kartelu- ja leikkituokion merkeissä.

Muotinäytöksessä esiteltiin Tarja Niskasen turkkeja ja paikallisen suomalaissuunnittelij-

ja Pirjon asuja.

Niskanen on yksi Suomen tunnetuimmista ja arvostetuimmista turkissuunnittelijajatkua sivulla 15

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
**KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA**

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Talviloma ja lettukemut

Olipa sitten mahdollista lähteä hiihtämään talvilomallaan tai ei, ulkoilla voi kumminkin. Raitis ilma ja reipas liikunta tuovat mukavan nälän. Koulu- ja laisten perheillä on hiihtolomaviikko edessä ja jotkut lomalaiset nauttivat myös ohukaisista välipaloina. Melko pienetkin osaavat paistaa ohukaisia, ainakin isomman henkilön opastamina. Yhteiset letunpaistajaiset tai uuni-pannallinen mehevää pannukakkua ovat koko perheen makua.

Tukeva sienipannukakku, pinaattiohukaiset, porkkanaletut tai meheviä muhennoksilla täytetyt isot ohukaiset ovat kokonainen ateria sinällään. Verileitetyt piristävät erilaistuneillaan ja ovat samalla hurjan terveellisiä. Kasviksia

voi raastaa hienona raasteena maustamaan ja mehevöittämään perustaikinaa ja joka kerta saadaan erilainen seos. Tuore salaatti tai raaste kuuluu ilman muuta taikina-ateriaa keventämään ja hampaita työllistämään, jälkiruoka saa olla hyvin kevyt. Vaikkapa hedelmä.

Kun tekee mieli makeaa, jälkiruokana tai välipalana, voidaan perustaikinaan lisätä makeita makuaineita. Lisäkkeeksi voi tehdä jotain herkullista jäätelöstä, kermavaahdosta tai vaniljakastikkeesta muokattua. Ohukaiset ja hillo ovat se perinteinen, usein voittamaton pari, mutta kannattaa joskus kokeilla pakastemarjoja, hedelmäsalaattia, hedelmäsosetta tai muita raikaita lisäkeitä ohukaisia ja pannukakkua piristämään. Omenaa ja kanelia, ananasta ja vaniljaa, hedelmiä viipaleina, paloina, raasteina ja soseina, ne maustavat hyvin tavomaista taikinaa.

Kotona voi kerralla paistaa urakalla isomman erän lettuja, pakastaa yli jääneet ja lämmittää sitten vaikka mikrossa kun tarvetta ilmenee. Isoja täytettyjä ohukaisia voi pakastaa irrallaan tai sopivissa erissä, joita voi lämmittää näiden yllätyksessä. Valmiit ohukaiskääröt voi kuumentaa uunissa juustoraasteella peitettynä tai mikrossa sinällään, siellä juusto ei saa kauniita värejä eikä ole kuivumisen takiakaan tarpeen, mikro kun kuumentaa niin nopeasti.

Jos kotona on pari ohukaispannua, on viisainta paistaa molemmilla yhtä aikaa. Työaika lyhenee ja kahta pannullista voi hyvin hoidella paistamista hiukan limittäen. Jos ei ole kahta ohukaispannua, tee isolla pannulla isoja tai osiin jaettuja ohukaisia pikku lettujen rinnalle. Käytä mahdollisimman vähän rasvaa, tulee tästä herkuttelusta energiaa muutenkin ihan tarpeeksi.

OHUKAISTAİKINA

½ l maitoa
2 munaa
2 ½ dl vehnä jauhoja
hiven sokeria
hiven suolaa

Vatkaa munat ja maito sekoisin, lisää jauhot hyvin sekoittaen, mausta. Anna taikinan seistä turpoamassa jonkin aikaa ennen paistamista. Taikinaan voi lisätä pari ruokalusikallista sulatettua rasvaa paistamisen helpottamiseksi.

SIENIPANNUKAKKU

½ l maitoa
2 munaa
2 ½ dl vehnä jauhoja
1 tl suolaa
1-2 pints sieniä
2 sipulia

Silppua sienet ja sipulit, rustista ne kevyesti rasvassa, jäädytä vähän. Vatkaa munat ja maito sekoisin, lisää muut aineet. Paista 250 asteessa noin puoli tuntia. Tarjoa aamiaiseksi, välipalaksi tai iltaruokana salaatin kanssa.

PINAATTIOHUKAISET

½ l maitoa
2 munaa
2 ½ dl vehnä jauhoja
1 tl suolaa
1 tl sokeria
valkopippuria
muskottipähkinää
½ pakettia pakastepinaattia

Sekoita taikina tavalliseen tapaan, lisää lopuksi sulatettua pinaattia, sekoita tasaiseksi. Paista pieniä ohukaisia pannulla kahta puolta kypsentyä.

JUHLAVA PANNARI

3 keltuaista
2 rkl sokeria
3 rkl vehnä jauhoja
1 sitruunan raastettu kuori
½ dl jauhettua pähkinää
3 dl kermaviiliä (sour cream)
3 valkuaista

Pese sitruuna kuumalla vedellä ja harjalla ennen kuin raastat kuoren. Sekoita kaikki muut aineet, paitsi valkuaiset. Vatkaa valkuaiset hyväksi vaahdoksi, sekoita se varoen taikinaan. Laita voideltuun uunivuokaan ja kypsennä 175 asteessa 40-45 minuuttia.

LETTUKAKKU

annos ohukaistaikinaa
vaniljajäätelöä
pakastemarjoja
Tee taikina ja paista isoja

Omenarengas tai ananasviipale ohukaisen keskellä tuo uutta makua ja ilmettä jälkiruokaan.

ohukaisia. Sulata marjat lähes suliksi. Kokoa kakku laittamalla letun päälle marjoja ja jäätelöviipaleita, taas uusi lettu, marjoja ja jäätelöä jne. Jäätelön on oltava juuri pakastimesta otettua, ettei se sulaa ihan käsiin. Tee "kakku" juuri ennen tarjoilua, muuten se ehtii sulaa ja jäätelö valuu pois välistä.

ANANASLETTUSET

annos ohukaistaikinaa

iso tkl ananasrenkaita
kastike:
2 dl kermaviiliä
2-3 tl sokeria
2 tl vaniliinisokeria
1 tl kanelia

Tee taikina. Leikkaa kiekot kahtia, ohuiksi renkaiksi. Laita ohukaispannulle sulaan rasvaan ensin rengas, sitten kaada taikinaa päälle. Paista tavalliseen tapaan kahta puolta kypsentyä. Sekoita kastike ajoissa, jäädytä se jääkaapissa viileäksi ennen tarjoilua.

Leikatkaa talteen

Tässä lämpöaste- ja mitasuhteiden muutoksia, joita saatatte tarvita kokeillesanne suomalaisia reseptejä. Kannattaa leikata talteen tulevia leipomishetkiä varten.

Lämpöasteet

150° C = 300° F
175° C = 350° F
200° C = 400° F
250° C = 475° F

Mittasuhteita

50 g voita = puoli pötköä
100 g voita = yksi pötkö
½ dl = vajaa ¼ cup
1 dl = 1/3 cup
1 ½ dl = ½ cup
2 dl = ¾ cup
3 dl = 1 cup
4 dl = 1 ½ cup
1 kg = runsas 2 paunaa

Raivaaja Publishing Company

Vuosikokous

Kaleva Koti
107 Mechanic St.
Fitchburg, Mass.

TIISTAINA
maalisk. 27. p:nä 1990

Kokous alkaa klo 7:30 ill. ja siinä käsitellään kaikki säännöissä määrättyt ja sääntöjen mukaisesti esille tulevat asiat. Kaikkia osakkeenomistajia kehoitetaan saapumaan paikalle. Ellei tämä ole mahdollista, heidän tulisi lähettää valtuutettunsa.

Fitchburg, Mass.:ssa
tammik. 9 p., 1990

EINO E. NIINIMÄKI
presidentti

BARRY HEINILUOMA
sihteeri

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte.2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH END SUBARU • MAZDA

Rte.2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

SPRING SPECIALS!

Stockholm/Oslo/Copenhagen/Gothenburg

\$591.00 round trip

Helsinki \$599.00 round trip

EARLY BIRD DISCOUNT! \$60.00

Note: tax \$16.00

Please call today. Ask for Arja.

Fares are subject to change and availability.

UNIGLOBE

Classic Travel

196 Boston Turnpike, Route 9 (Opposite Spags), Shrewsbury, MA 01545
(508) 792-6900

Maynardin Kalevaiset

järjestävät

Kalevalajuhlan

Lauantaina, helmik. 24. p.,
klo 7 illalla

Pirtti

47 Parker St., Maynard, MA
Tri Richard A. Gould puhuu
aiheesta "Suomi N-liitossa"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Värynen ei sido keskustan kansanedustajien käsiä ydinvoima-asiassa

Suomen keskustan puheenjohtaja Paavo Värynen on valmis antamaan keskustan kansanedustajille vapaat kädet ydinvoimasta päätettäessä. Värynen mielestä keskustan puoluekokouksen kanta ei sido puolueen kansanedustajia. Värynen ei itse ole ehdoton ydinvoiman vastustaja.

"Lähden siitä, ettei puoluekokouksen päätöksellä saa sitoa kansanedustajien käsiä", Värynen sanoo Helsingin Sanomien haastattelussa. Keskustalla on voimassa oleva päätös, jonka mukaan uutta ydinvoimaa ei tule rakentaa ja nykyisistä ydinvoimaloista pitäisi luopua niiden vanhentumista.

Värynen kannanotto antaa

keskustalle uutta pelivaraa ydinvoimakysymyksessä. Sitä pidetään yhtenä tärkeimmistä asioista, kun uutta hallitusta muodostetaan seuraavien eduskuntavaalien jälkeen.

Toinen keskustan johtomies, tiukkana ydinvoiman vastustajana tunnettu puoluesihteri Seppo Kääriäinen vaati äskettäin kansanäänestystä ydinvoimasta. Päätös voitaisiin tehdä vasta sen jälkeen.

Värynen ehdottaa Suomen ulkoministerille neuvotteluja muiden Pohjoismaiden kanssa Etelä-Afrikkaan suunnattujen pakotteiden lieventämisestä. Värynen mielestä Pohjoismaiden tulisi muuttune-

Paavo Värynen

sa tilanteessa solmia poliittisia yhteyksiä Etelä-Afrikan hallitukseen ja oppositioon.

Ei muutoksia turvapaikan myöntämiseen

Suomen sisäministeriö ei halua muuttaa turvapaikan myöntämisperusteita. Ministeriön uudessa ulkomaalaislakiesityksessä turvapaikka voidaan entiseen tapaan evätä, jos sen myöntäminen voi vahingoittaa Suomen suhteita ulkomaailmaan.

Ruotsalainen kansanpuolue haluaa poistaa tämän kohdan laista, koska sen mielestä turvapaikan myöntäminen vaarantaa aina vastaanottajamman ja pakolaisen kotimaan suhteet.

Turvapaikkahakemusten käsittelyyn ehdotetaan muutoksia. Esityksessä Ulkomaalaiskeskus ratkaisisi pyynnöt, ja päätöksestä voisi valittaa. Nykyisin pyynnöt ratkaisee sisäministeriö, eikä sen päätöksestä voi valittaa.

Liikennekuolemat lisääntyneet

Liikennekuolemien määrä on kasvanut Suomessa nopeammin kuin onnettomuuksien määrä. Liikenteessä kuoli ennakkotietojen mukaan viime vuonna 750 henkilöä eli noin sata enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Liikenneturvallisuus on Suomessa heikentynyt verrattuna muihin Pohjoismaihin.

Viime vuosina ovat nuorten ja vanhusten lisäksi onnettomuuslukuja kasvattaneet entistä enemmän myös keskiikäiset, kokeneet kuljettajat.

Jorma Hynninen Savonlinnan johtoon 1991

Savonlinnan oopperajuhliden ja Suomen kansallisoopperan johtajakysymykset ovat ratkeamassa vaihtoperiaatteella: kun **Walton Grönroos** siirtyy Savonlinnasta kansallisoopperan pääjohtajaksi, oopperajuhlita ryhtyy luotsaamaan kansallisoopperan nykyinen taiteellinen johtaja **Jorma Hynninen**.

Vaihdos tapahtuu juhlaikauden 1991 jälkeen, jolloin oopperajuhliden johtaja **Pentti Savolainen** jää virkavapaalle ja Grönroos siirtyy kokonaan

kansallisoopperaan.

Hynnisen eduksi näyttää painaneen hänen Kansallisoopperan taiteellisena johtajana saamansa kokemus. Toisaalta juuri tässä suhteessa esitettiin hänen kohdallaan epäilyksiä, sillä Hynnisen ihmissuhteiden hoitamisesta on kuultu kansallisoopperasta paljon kritiikkiä.

Mielenkiintoisen mutkan matkaan saattaa tuoda vielä se, että Jorma Hynnistä pidetään vahvana ehdokkaana taiteilijaprofessoriksi.

Suomea halutaan N-liiton juutalaisten välietapiksi

Suomi on ollut viime aikoina esillä Israelin tiedotusvälineissä mahdollisena välietappina Neuvostoliitosta Israeliin suuntautuvassa juutalaisten muuttoliikkeessä.

Neuvostoliitosta muuttaneiden juutalaisaktivistien mielestä juutalaisvirrat voisivat hyvin kulkea myös Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Tel Aviviin.

Suomen Israelin-suurlähetystöstä Tel Avivista kerrotaan, ettei minkäänlaisia yhteydenottoja asiasta ole tehty virallisella tasolla.

Suomen nimi pulpahti esiin Jerusalemissa pääministerin kanslian ulkopuolella pidetyn mielenosoituksen yhteydessä. Neuvostoliitossa aikoi- naan juutalaisuutensa takia vangittuina ja muuttokiellossa olleiden "Siionin vangit" -nimisen järjestön organisoima mielenosoitus vaati hallitukselta aiempaa riuskempia otteita neuvostojuutalaisten saamiseksi pian Israeliin.

Mielenosoittajat sanoivat, ettei Neuvostoliiton haluttomuus solmia yhteistyösopi-

musta Israelin valtion lentoyhtiön El Alin kanssa suorista lennoista ole riittävä syy antaa juutalaisten jonottaa Israeliin pääsyä.

Mielenosoituksen yhteydessä Siionin vankien voimahahmona vaikuttava ja tietävästi myös Suomessa aikoi- naan käynyt Ida Nudel keskusteli asiasta pääministeri Jitzhak Shamirin kanssa.

Keskustelussa Nudel oli Jerusalem Post-lehden mukaan esittänyt yhdeksi reittivaihtoehtoksi lentoja Suomen kautta.

Lehden asiaa koskenut uutinen oli otsikoitu "Kohti Suomen asemaa". Itse jutussa Nudel perustelee Suomea Puolan ja Unkarin kansa yhtenä reittivaihtoehtona, koska kaikki mainitut valtiot tarvitsevat hänen mukaansa länsivaluutta.

Toisena Suomen valintaa suosivana seikkana Nudel mainitsee Suomen kristillisten piirien suhtautuvan myönteisesti juutalaisten muutto- aaltoon ja tarjoavan varmasti apuaan.

Sopimus Suomen Cern-jäsenyydestä allekirjoitettu

Suomi ja Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus Cern ovat allekirjoittaneet Suomen jäsenyyttä koskevan sopimuksen. Suomen jäsenyys tulisi voimaan 1991.

Jäsenyys edellyttää vielä Suomen eduskunnan ja Cernin neuvoston hyväksymistä. Cern tehnee päätöksensä kevään tai kesän aikana, minkä jälkeen Suomen eduskunta

käsittelee asian.

Sopimuksessa sovittiin eräistä järjestelyistä, joilla Suomi pääsee nopeasti osalliseksi jäsenyyden eduista.

Suomalaisten insinöörien, tutkijoiden, teknikkojen ja opiskelijoiden työmahdollisuuksia pyritään kehittämään. Myös teollisuuden osallistumista tutkimus- ja kehityshankkeisiin aiotaan lisätä.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$568 - LOS ANGELES \$668
- TORONTO \$658

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-223-0567

Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

VALKOSELKÄTIKAN PESÄPUUT SÄÄSTETTIIN - Suomen uhanalaisimman tikkalajin pesimäalueen hakkuut Jaalan Huhdasjärvellä Päijät-Hämeessä saivat liikkeelle Maailman luonnonsäätiön (WWF) valkoselkätikka-työryhmän jäsenet banderolleineen. Ympäristöministeriö oli jo edellisenä päivänä antanut päätöksen hakkuiden keskeyttämisestä, ja yli puolet pesimämetsästä säästy. Valkoselkätikka pesii Suomessa pääasiassa Päijät-Hämeessä, josta viime vuonna löytyi kahdeksan pesää. Muualta Suomesta pesiä löytyi yhteensä viisi.

Finnair announces a blessing for travelers to Finland, Scandinavia, the Soviet Union and beyond:

Daily Non-Stops To Helsinki

This year, we reinforced our position as the leading airline to Finland by becoming the only airline to offer daily non-stops to Helsinki from New York. We now have 11 non-stops weekly from our North American gateways - New York, Toronto, and Los Angeles.

Helsinki: Gateway to the East.

Combine the convenience of daily non-stop service to Helsinki with Helsinki's unique position as a gateway to Scandinavia and the first and best gateway to Moscow and Leningrad, and as the shortest way to the Far East, and you have the ideal way for the frequent traveler to go East.

Airport Limousine Service.

For First and Executive Class passengers, we also have a special airport limousine service in New York. You can go to or from the airport, from within a 50-mile radius, for only \$20.

Earn Up To 3 1/2 Times Actual Mileage for Frequent Travel.

The Finnair Frequent Traveler Plan is one of the most generous in the business, offering 5,000 bonus miles for joining and 3 1/2 times actual mileage flown for First Class passengers and double actual mileage for Executive Class passengers.

Finnair is also a travel partner with USAir. North American passengers flying Finnair to or from Helsinki are eligible to receive mileage credits for these trips on their USAir frequent flyer program.

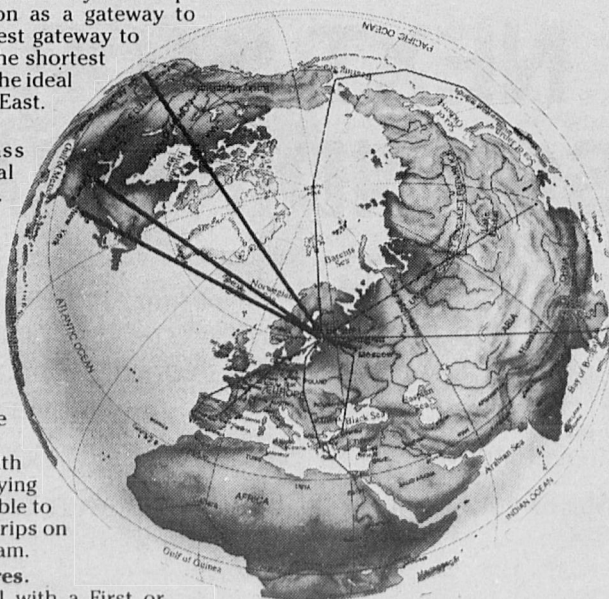
50% Spouse Fares.

And a spouse can travel with a First or Executive Class passenger trans-Atlantic to and from Helsinki 50% of our regular fare.

For more information, call Finnair, 800-950-5000, in New York, 212-889-7070. For cargo or Finnfast Small Parcel Service, contact Finnair Cargo, 800-221-4300.

An uncommon concern for the individual.

Palkankorotuskiista sulki Suomen pankit

Pankkien työntekijöiden ja työnantajien välinen kiista palkankorotusten suuruudesta johti helmikuun alussa työsulkuun ja lakkoon. Niiden aikana kaikki pankit Postipankkia ja Interbank Osakepankkia lukuunottamatta ovat olleet kiinni. Kolmatta viikkoa jatkuvan työtaistelun neuvotteluja jatketaan torstaina.

Työnantajat tarjosivat alunperin 0,7 prosentin korotusta palkkoihin helmikuusta alkaen, kahta prosenttia elokuun alussa ja kolmea prosenttia joulukuun alussa. Pankit olisivat lisäksi maksaneet 1,600 markkaa kullekin työntekijälle kertakorvauksena.

Työntekijäpuoli vaati kymmenen prosentin palkankorotusta. Heidän mukaansa työnantajan ehdotus olisi jättänyt työntekijät neljän prosentin palkkakuoppaan.

Työntekijät painottivat neuvotteluissa myös työsuhteturvan parantamista, koska pankkifuusioiden ja rationalisoinnin odotetaan vähentävän alan työpaikkoja.

Saarto, sulkua, lakko

Antaakseen pontta vaatimuksilleen työntekijät aloittivat helmikuun alussa maksuvälityssaarron, eli kieltäytyivät välittämästä maksuja eri pankkien välillä. Saartoa aiottiin laajentaa mutta sitä ennen työnantajat julistivat työsulun, jonka aikana työntekijöitä ei päästetty työpaikoilleen. Helmikuun 15. päivä alkoi työntekijöiden lakko.

Lakon aikana ainoastaan Postipankki ja Interbank Osakepankki pysyivät auki. Ruuhkan vuoksi joitakin Postipankin konttoreita jouduttiin sulkemaan.

Yli 50,000:sta pankkityöntekijästä 85 prosenttia on järjestäytynyt liittoihin. Työsulun aikana liittoihin kuulumattomat voivat halutessaan olla töissä.

Pankkilakon aikana liikkeit ja ravintolat päättävät itse otavatko ne vastaan pankkikorttimaksuja.

Eläkkeiden maksu viivästyy

Osa valtion eläkeläisistä on jäänyt ilman helmikuun elä-

kettä työsulun takia. Ainoastaan Postipankin eläketili-asiakkaat saavat varmasti eläkkeensä ajallaan. Lakko vaikeuttaa myös ulkomaille menevien eläkkeiden maksua.

Suomalaisilla eniten pankkikortteja

Suomen Pankki ennakoi lakkoa lisäämällä liikkeellä olevaa setelikantaa. Normaalisti se on vain 2-3 prosenttia bruttokansantuotteesta, nyt se nostettiin 5 prosenttiin.

Normaali setelikanta on maailman pienimpiä väkilukuun suhteutettuna. Suomi selviää niin pienellä setelikannalla, koska elektroninen maksuvälitys on maailman kehittynein. Suomalaisilla on pankki- ja maksukortteja suhteellisesti eniten koko maailmassa.

Pankkikonttoreita Suomessa on yhtä paljon kuin Ruotsissa, vaikka väkeä on monta miljoonaa vähemmän. Konttoreiden ylläpito maksatetaan asiakkailla korkeina lainankorkoina ja alhaisina talletuskorkoina. Nykyisin pankit keräävät myös maksuja palveluistaan, esimerkiksi laskujen maksamisesta.

SUOMALAISHERKKUJA ... jatkoa sivulta 12

joista. Hänen turkkejaan myydään myös Yhdysvalloissa mm. Bloomingdalen tavaratiloissa. Suurimmat USA:n markkinat löytyvät nykyisin Kaliforniasta, Niskanen kertoi.

Niskanen sanoi käyttävänsä vain tarhassa kasvatettuja eläimiä turkistensa valmistukseen. Hänen mielestään turkiseläinten kohtelusta tulisi puhua nykyistäkin enemmän, jotta asia saataisiin loppuunpuiduksi.

Niskanen kertoi palanneensa juuri työmatkalta Kiinasta, mine hän oli matkustanut Suomen hallituksen lähettiläänä.

"Kemijärven turkiskouluun ollaan järjestämässä oppilaskäyttöä Kiinan kanssa," hän selitti.

Suomessa valmistettujen turkkien hinnat ovat huimaa korkeitten palkkojen johdosta. Kiinassa on halpaa työvoimaa, mutta työn taso on alhainen. Kemijärven koulussa heitä aiotaan opastaa valmistamaan ensiluokkaisia turkkiksia.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Venäläiset ikonit houkuttelivat ennätysyleisön Vatikaaniin

Vatikaanissa puhaltavat uudet tuulet: venäläisiä ikoneita esittelevässä näyttelyssä kävi 112.606 ihmistä. Kävijämäärä on Vatikaanin lyhytaikaisten näyttelyiden ennätys. Näytteillä oli 68 päivän ajan 112 ikonia 1200-1700 luvuilta.

Paavi Johannes Paavali II avasi näyttelyn viime vuoden marraskuun 10. päivänä 1989. Juuri sitä ennen olivat Neuvostoliiton ja Vatikaanin johtajat tavanneet toisensa ensimmäistä kertaa. Ikoninäyttelyn menestyksen katsotaan antavan pontta Vatikaanin ja Neuvostoliiton suhteiden normalisoitumiselle.

Aseiden salakauppa lisääntynyt N-liitossa

Asevalvonta on Neuvostoliitossa ollut perinteisesti tiukkaa, mutta silti yhä useammilla rikollisilla ja tavallisilla siviileilläkin on ase.

Neuvostoliiton lain mukaan kansalaisilla ei voi olla hallussaan muuta kuin metsästysaseita, ja niidenkin ostamisluvan saanti on kiven alla.

Viime vuonna saatiin neuvostolehdistä lukea alamaailman asellisista välienselvityksistä, nyt Kaukasiassa kerrotaan vuokrattavan panssaroituja joukkojenkuljetusvaunuja. Sisäministeriön mukaan viime vuonna oli "hukassa" ainakin 9.000 ampuma-asetta. Miliisin kenraalimajuri Leonid Popov kertoi lehtihaastattelussa, että aseita varastetaan armeijan ja sisäministeriön asevarastoista, koulutuskeskuksista ja jopa sotamuseoista.

Neuvostoliitossa on ainakin 333.000 asevarastoa, Osaa vartioidaan elektronisesti, mutta laitteet ovat päällä vain öisin. Aseryöstäjille vartioiden yllättäminen on helppoa.

Viime aikoina joissakin tehtaissa on valmistettu laitomasti aseita ja räjähteitä mustaan pörsiin kaupattavaksi. Salavalmistusta on harjoitettu ainakin Kaukasiassa.

Kirjailijat vetoavat jälleen Rushdien puolesta

Lukuisat tunnetut kirjailijat ja keskeiset kirjalliset järjestöt ovat uudistaneet vetoomuksensa kirjailija **Salman Rushdien** ja hänen kustantajensa puolesta. "Pyydämme maailman kaikkia johtavia päätöksentekijöitä edelleen pönistelemaan sen puolesta, että Salman Rushdieen ja hänen kustantajinsa kohdistettu vaino saataisiin päättämään," vetoomus sanoo.

Edellinen vetoomus julkais-

tiin maaliskuussa 1989, sen jälkeen kun imaami Khomeini oli helmikuun 14. päivänä langettanut Rushdielle tapotuomion hänen *Satanalliset säkeet* -romaanistaan.

Vetoomus muistuttaa, ettei kirjailijaa kohdannut vaino ole päättynyt, vaan Rushdie joutuu yhä piileskelemään henkensä puolesta. Iranin nykyinen johtaja imaami **Ali Khamenei** uudisti äskettäin tapokäskyn.

Rushdien puolustuksen komiteaan kuuluu parikymmentä yhteisöä, joista keskeinen on sanavapautta puolustava lehti Index on Censorship. Allekirjoittajien joukossa ovat muun muassa **Gunter Grass** Länsi-Saksasta, **William Golding** ja **Harold Pinter** Englannista sekä Tšekkoslovakian presidentti, näytelmäkirjailija **Vaclav Havel**.

Yhdysvaltalaisista kirjailijoista vetoomuksen ovat alle-

kirjoittaneet muun muassa **Joseph Brodsky**, **Arthur Miller**, **Toni Morrison** ja **Kurt Vonnegut**. Muita allekirjoittajia ovat **Margaret Atwood** Kanadasta, **Nadine Gordimer** Etelä-Afrikasta ja Argentiinasta **Carlos Fuentes**.

Erilliseen kansallisen listan ovat suomalaisista allekirjoittaneet muun muassa **Bo Carpelan**, tämänvuotisen Finlandia-palkinnon saanut **Markku Envall** ja **Tove Jansson**.

Lehdistösensuuri poistetaan Liettuassa

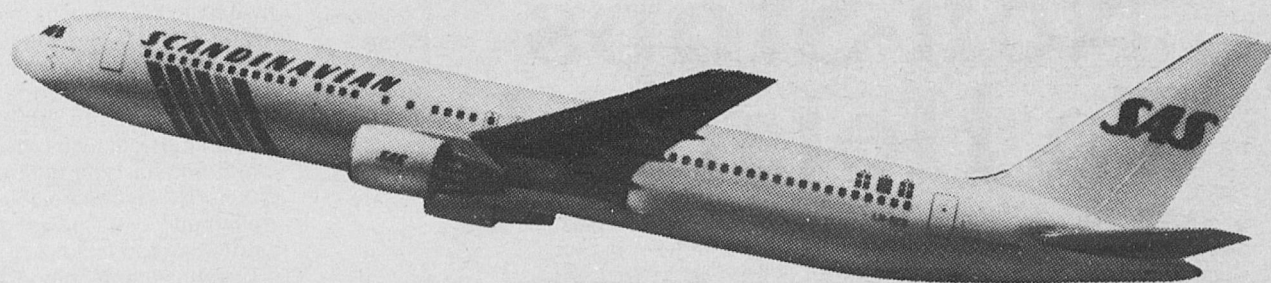
Liettuan parlamentti on päättänyt lopettaa lehdistösensuurin. Sensuuri lakkautetaan Liettuassa maaliskuun alussa.

Uuden lainsäädännön mukaan kaikki puolueet, järjestöt, uskontokunnat ja yhdistykset sekä täysi-ikäiset yksityiset kansalaiset voivat saada julkaisu-oikeuden.

Uutistoimisto Tassin mukaan uudet lait tekevät tiedonvälityksestä vapaan. Uudessa laeissa määrätään kuitenkin sakkorangaistuksia tiedotusvälineille, jotka syyllistyvät herjaukseen.

YLI \$1 SADEMETSIIEN SUOJELUUN | keräsivät (vasemmalta) **Don Henley**, **Sting**, ja **Bruce Springsteen** pari viikkoa sitten konsertillaan Berverly Hillsissä. "Maailman kalleimmassa autotallibändissä" oli mukana myös **Paul Simon**. Konserttiyleisö, muun muassa **Goldie Hawn**, **Barbara Streisand**, **Billy Crystal** ja **Don Johnson**, maksoivat pääsylipuista \$500-\$5.000.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES